

PRVI KONGRES ZVEZE BORCEV NOV SLOVENIJE

Ljubljana, 4. julija. — Danes dopoldne je bil v bogato okrašenih unisonih dvorani I. kongres Zveze borcev narodno-osvobodilne borbe Slovenije. Poleg velikega števila izvoljenih delegatov vseh okrajev Slovenije so kongresu prisostvovali tudi najvišji predstavniki naše ljudske oblasti, člani Centralnega komiteja KP Slovenije, člani vlade LR Slovenije in predstavniki Jugoslovanske armade. Posebno navdušenje je vzbudil med delegati prihod podpredsednika vlade FLRJ tov. Edvarda Kardelja. Vaj zborovalci so vstali s sedežev in več minut navdušeno aplaudirali.

V imenu republiškega iniciativnega odbora Zveze borcev je začel kongres tov. Janko Rudolf, ki je pozdravil navzoče delegate in najvišje predstavnike naše oblasti. Tov. Janko Rudolf je dejal, da je Kongres borcev LR Slovenije v času, ko se vse naše delovno ljudstvo pripravljajo na V. kongres KP Jugoslavije

in ko naše delovno ljudstvo, etrjeno okrog Partije in tovariša Tita, zavrača krivične in neutemeljene obtožbe Informbiroja, s katerimi opeporavajo naše žrtve, ki smo jih dali v skupni borbi proti fašizmu. I. kongres Zveze borcev je odgovor na to in veličastna manifestacija zaupanja v našo Partijo in tovariša Tita in še en dokaz, da smo Partija, Tito, ljudstvo in mi borci eno in isto, kar se ne da ločiti eno od drugega. Zborovalci so sprejeli te besede z burnimi ovacijami tovarišu Titu in skandinavjem: Tito-Partija.

Nato je tov. Janko Rudolf predlagal izvolitev delovnega predsedstva Kongresa, v katerega so bili soglasno izvoljeni: za predsednika tov. Franc Leskošek in za člane tov. Janko Rudolf, Stane Semič-Daki, dr. Marjan Ahčin, Matija Malešič, Peter Stante, Cilka Maček, Lojze Ribič in Janez Kočevar.

Pozdrav predstavnika Jugoslov. armade

Za tem je pozdravil Kongres v imenu Jugoslovanske armade tov. generalmajor Šumanja, ki je med drugim dejal:

Tovariši in tovarišice! Pozdravljam I. kongres Zveze borcev narodno-osvobodilne borbe Slovenije in vam ob enem, dragi vojni tovariši, sporočam toplo in priskrbeno pozdrave borcev in voditeljev Jugoslovanske armade in želje za največji uspeh pri delu Kongresa. (Ploskanje.)

Mi, udeleženci narodno-osvobodilne vojne, smo na poti ustvarjanja najlepših strani zgodovine naših narodov pod vodstvom Komunistične partije in tov. Tita, ki skozi razne oblike borbe, skozi razne težave in nevarnosti. Zahvaljujemo vodstvu KP in organizatorju vseh naših zmagov. Mi, udeleženci narodno-osvobodilne vojne, smo na poti ustvarjanja najlepših strani zgodovine naših narodov pod vodstvom Komunistične partije in tov. Tita, ki skozi razne oblike borbe, skozi razne težave in nevarnosti. Zahvaljujemo vodstvu KP in organizatorju vseh naših zmagov. Mi, udeleženci narodno-osvobodilne vojne, smo na poti ustvarjanja najlepših strani zgodovine naših narodov pod vodstvom Komunistične partije in tov. Tita, ki skozi razne oblike borbe, skozi razne težave in nevarnosti. Zahvaljujemo vodstvu KP in organizatorju vseh naših zmagov.

Na tej skupni poti naših narodov je bil pomemben doprinos tudi slovenski narod, ki se je nahajal na najbolj zapadnih mejah ne samo naše domovine, marveč tudi na najzapadnejših mejah slovanstva. O tem najbolje govori žrtve slovenskega naroda, o tem govore zmagi, ki so bile izbojevane v času narodno-osvobodilne borbe v Sloveniji.

Udeleženci narodno-osvobodilne vojne pod vodstvom Komunistične partije in tov. Tita (ploskanje), navajani na težave in napore, skupaj s ostalimi delovnimi ljudmi nove Jugoslavije so dosegli tudi po osvoboditvi zavidanja vredne uspehe. V naših naporih za izpolnitev petletnega plana in socializma se krepi obrambna moč naše domovine, se krepi moč naših oboroženih sil. Zato je naša Armada, zato so naši borci in voditelji ponosni na vas, bojni tovariši. Naša Armada spremlja pri svojem vsakodnevnem, stalnem in sistematičnem izpolnjevanju svojega znanja in izkušnji, delo vseh tistih, ki sovražijo Titovo Jugoslavijo, ki

hočejo na naših mejah ustvariti mednarodna vojna žarišča, in je vedno pripravljena braniti nedotakljivost naših meja, svobodo in neodvisnost naših narodov.

Danes, dragi bojni tovariši, ko se naši narodi z največjim zanosom in uspehom bore za izpolnitev plana drugega leta naše petletke, so nas globoko pretresle laži in клеветe v resoluciji Informbiroja nekaterih Partij. Ko gledamo prehojeno pot, se ne samo mi udeleženci narodno-osvobodilne vojne, temveč vsi naši narodi zgražamo in z ogorčenostjo odbijamo te neosnovane in lažne obtožbe. Mi vsi vemo, da nas je Partija, naš CK in tov. Tito vedno učil in nas učil ljubiti Sovjetsko zvezo (ploskanje), ljubiti Vsevezno komunistično partijo (bolševikov) (ploskanje), ljubiti Sovjetsko armado. Mi smo se na teoretičnih primerih prepričali o pravilnosti in vdano-sti stvari socializma naših voditeljev in s polno pravico izjavljamo, da nas žalijo клеветe, ki so bile vrzane na našo Partijo, na naš CK s tovarišem Titom (ploskanje), ker so vse te клеветe naprejene proti vsem nam, proti vsem našim narodom.

Prejmite, dragi bojni tovariši, še enkrat borbeno tovariško pozdrave trdnosti in enotnosti borcev in voditeljev naše Armade in najlepše želje za uspeh v delu Kongresa in nadaljnjem delu Zveze borcev narodno-osvobodilne vojne Slovenije (ploskanje).

Naj živi I. kongres Zveze borcev narodno-osvobodilne vojne Slovenije (ploskanje)!

Naj živi elavna in junaška Komunistična partija Jugoslavije (ploskanje)!

Naj živi Centralni komite Komunistične partije Jugoslavije s tov. Titom na čelu (ploskanje)!

Po poždravnem govoru generalmajorja Šumanja so delegati izvolili verificacijski odbor, zapisnikarja in kandidacijsko komisijo. Zatem je spregovoril predsednik Kontrolne komisije LR Slovenije tovariš Viktor Avblja.

Govor tov. Viktorja Avblja

Naš kongres, prvi kongres Zveze borcev Slovenije, se vrši v času, ko z izpolnjevanjem petletnega plana utrjujemo in nadalje razvijamo velike pridobitve narodnoosvobodilne borbe, kar nam odpira jasno perspektivo našega bodočega razvoja. Slehernemu državljanu je znano, da vodi ta pot narode Jugoslavije v srečno bodočnost, da vodi k dokončnemu uničenju izkoriščanja človeka po človeku, da vodi v socialistično ureditev naše države. Da danes lahko uresničujemo to veliko nalogo, za to so bili ustvarjeni pogoji v zmagoviti narodnoosvobodilni borbi in dosedanjih povojni izgradnji države. Uspešnost izvedbe te naloge nam garantira sijajen delovni polet našega delovnega človeka, ki daje vse svoje sile za izpolnitev planskih nalog. Pri tem ima neprecenljive zasluge naše politično in državno vodstvo, ki je vedno in o pravem času znalo podvzeti vse ukrepe in odločitve, ki nam omogočajo in približujejo izvajanje dokončne zmagi pri izgradnji socializma. Jamstvo za to, da bo naše delo uspešno, je močna Ljudska fronta, ki je pod vodstvom KP mobilizirala v preteklosti in še uspešneje mobilizira danes najširše ljudske množice pri izvrševanju vseh političnih in gospodarskih nalog. Jamstvo za to je močna, enotna Komunistična partija pod modrim vodstvom tovariša Tita. (Ploskanje.)

Prav v času, ko z vso odločnostjo in doslej nevidnim članom uresničujemo te velike cilje, pa so na našo državo in njene najnaprednejše sile, na Komunistično partijo Jugoslavije in na naše najboljšje voditelje padli težki, za zdravo mislečega človeka, za vsakega poštenega državljanja nesprejemljivi očitki. Nesprejemljivi so zato, ker so osnovani na popolnoma netočnih in neresničnih ocenah. Nerazumljivo pa so ti očitki, ker prihajajo od strani Vsevezne Komunistične partije bolševikov, ki bi smela podajati tako trde obtožbe samo v primerih, ko je to res upravičeno. nikakor pa ne na podlagi neresničnih ugotovitev in zlasti ne

na tak način, kakor je to bilo storjeno. (Ploskanje.)

Toda do sedaj doseženi uspehi, ki jim ne moremo dati drugega imena, kakor da so to uspehi na poti za dokončno izgradnjo socializma pri nas, so nam tako blizu, da jih ni mogoče zanikati. Kako bi bilo mogoče zanikati dejstvo, da je pri nas vzpostavljena ljudska oblast, da imamo močan socialistični sektor v industriji, da je celotni kredit v državnih rokah, da je v državnih rokah vsa grošična trgovina in s prav malenkostnimi izjemami vsa drobna trgovina, da smo uspešno izvedli agrarno reformo, da naše kmetijske zadruge začenjajo z velikim delom pri socialistični rekonstrukciji našega kmetijstva, da se najširše naše množice prevzajajo v duhu marksizma-leninizma, da končno bomo najdoslednejša borbo proti vsem ostankom kapitalistične preteklosti.

Doba narodnoosvobodilne borbe je tako slavna, da smo z vso upravičenostjo lahko ponosni nanjo. Tako živo je še pred nami vsemi, da jo je nemogoče pozabljati. Ogromne žrtve, ki so padle za to, da si mi danes lahko gradimo lepšo bodočnost, ne morejo in ne smejo biti zavrnjene, nasprotno, morajo nam biti kar najmočnejša vzpodbuda za to, da bomo čim odločnejše nadaljevali pri dograditvi tiste tvorbe, ki so ji prav te žrtve položile trdne temelje.

Doslej doseženi uspehi so najboljši dokaz, da je pot, po kateri gremo, edino pravilna. Obtožbe so torej očito naslovljene na nepravni naslov. Odgovor na te obtožbe so že dane naše ljudske množice s tem, ko se še danes strnile okrog svojega vodstva, ko dvigajo svoje delovne obveze in ko z dviganjem svojih prispevkov k realizaciji posojila petletnega plana odločno izrekajo polno priznanje naših preteklosti in izražajo neomajno vero ter zaupanje v našo bodočnost.

Prav je, da se bežno spomnimo nekaterih najvažnejših momentov iz naše preteklosti. Ko so v letu 1941, nemške in

italijanske fašistične bande okupirale Jugoslavijo, je bilo takoj jasno, da s tem naši narodi niso padli samo v težko nacionalno suženstvo, ampak da je šlo še za vse temnejše fašistične načrte. Fašizem, ta najzvršnejša oblika imperializma, si hoče pridobiti vse večjih bogastev, vedno novih terenov za svoje izkoriščevalske namene, novih hlapcev, ki naj služijo interesom finančnega kapitala zavajalca in njegovemu vojaškemu stroju. V našem primeru je popolnoma evidentno šlo tudi za ustvarjanje zaledja, za nadaljnja osvajanja, konkretno za napad na Sovjetsko zvezo. Če prvi ukrepi okupatorja so pokazali, da si hoče zagotoviti trdnost tega zaledja tudi na račun fizičnega iztrebljanja naših narodov. Zaradi vsega tega je že takoj po okupaciji vstal močan množičen odpor proti okupatorju. Toda po sramotnem izdajstvu buržujske kapitalistične vladajoče klke, po razpadu stare jugoslovanske vojske je bilo goloroko ljudstvo prepuščeno na milost in nemilost okupatorju. Od starih izdajalckih čaršijskih režimov res ni bilo mogoče ničesar pričakovati. Deloma so reševali svojo kožo in premoženje z begom v inozemstvo, deloma pa so se vdignili okupatorju, samo da bi s tem zaščitili svoje razredne interese.

Zato, da bi zajela, pravilno usmerila in vodila razpoložene ljudske množice, je bila potrebna sila, ki ima za seboj dovolj izkušnje v borbi s sovražnikom, ki je v svojih lastnih vrstah monolitna, katere preteklost je takšna, da si more pridobiti splošno ljudsko zaupanje. Taka sila je bila tedaj samo ena, to je Komunistična partija Jugoslavije. (Ploskanje.) Da pa je bila sposobna prevzeti vodstvo v borbi proti okupatorju, je zasluga istega njenega vodstva, ki je ves čas delovanja v pogojih stare kapitalistične Jugoslavije z največjo doslednostjo in požrtvovalnostjo Komunistično partijo pripravljala na ta odločilni moment. V najtrših pogojih ilegalnega dela se je Komunistična partija v stalni borbi z razrednim sovražnikom akcijsko in ideološko utrjevala, v borbi proti vsem frakcijskim poizkusom je bila dosežena popolna enotnost partijske voje, v stalni borbi za interese delovnega ljudstva si je Partija pridobila simpatije najširših ljudskih množic. Največja zasluga za utrjevanje Komunistične partije v tem času pa gre tovarišu maršalu Titu (ploskanje), ki je vse svoje delo posvetil svoji Partiji in s tem vsemu delovnemu ljudstvu.

Vse priprave za oborožen upor so bile pri nas izvedene že takoj po okupaciji. V to dobo spada zbiranje orožja, formiranje vojaških komitejev, v tej dobi se je na iniciativo in pod vodstvom Komunistične partije izoblikovala organizacija. Osvobodilne fronte, ki je pod geslom aktivnega upora proti okupatorju mobilizirala v svoje vrste najširše ljudsko množice. Z napadom Hitlerja na Sovjetsko zvezo pa so bili dani tudi vsi objektivni pogoji za oborožen upor proti okupatorju (za nacionalno osvoboditev). Napad na Sovjetsko zvezo je bil signal vsem podjarmljenim narodom, da se z orožjem v roki borijo na strani Sovjetske zveze proti fašizmu. Nastopil je čas, ko bi mogle in morale napredne sile, zlasti po okupiranih državah, dokazati svojo vero v Sovjetsko zvezo tako, kakor so to vero v Sovjetsko zvezo z dejanji dokazali narodi Jugoslavije.

Mi vsi dobro vemo, da v tem pogledu ne more biti popolnoma nobene primerjave. Naši narodi so na najtežjih okoliščinah prvi pričeli najodločnejšo oboroženo borbo proti okupatorju. Naši ljudje nikdar niso padali na ruski fronti. Borili so se za svojo osvoboditev in s tem v veliki meri prispevali k skupni borbi naprednih sil sveta proti temu režimu.

Zaradi nenehne, neizprosne borbe proti okupatorju in domačim izdajalcem se okupator nikdar ni čutil gospodarja na naših tleh. Vse velike, s posebno skrbnostjo pripravljene ofenzive, v katerih je sodelovalo do sto tisoč in več okupatorskih vojakov, so ostale brezuspešne. Tako naša Ljudska fronta kakor naša vojska stá iz teh ofenziv izšli okrepjeni ter sta politično in vojaško prehajali v vse večjo ofenzivnost.

Ljudska fronta je dosegla velike uspehe pri ustvarjanju borbeno enotnosti in pri političnem dviganju in utrjevanju ljudskih množic. Ogromne uspehe je dosegla pri mobilizaciji vseh sredstev in sil za narodnoosvobodilno borbo. V prvih začetkih oboroženega upora so se v prvi vrsti odzvali pozivi Komunistične partije in prišli za orožje delavci iz naših tovarn, rudnikov in podjetij. S tem, ko se je prvi odzval in ke je prevzel vodstvo narodnoosvobodilne borbe v svoje roke, je delavski razred izvrševal svojo nalogo, za katero je v prvi vrsti poklican.

Tako so nastale naše najelitnejše edince, proletarske brigade, ki so visoko dvigale ugled naše vojske in ostale njena glavna udarna sila. Iz teh prvih borcev delavcev se je skoval prvi komandni kader naše vojske.

Ker je delavski razred prvi sel neomajno in brezokompromisno v borbo, si je pridobil zaupanje celotnega ljudstva, ki mu je prav zaradi tega tudi vedno priznavalo njegovo vodstvo.

S tem pa je delavski razred tudi jasno nakazal pot vsem ostalim slojem. Marksizem-leninizem učil, da si mora de-

IZ DANASNJE STEVILKE:

I. kongres Zveze borcev Slovenije
Odgovor vlade FLRJ na noto vlade LR Albanije
Fizkultura — Dopisi

Brzobjavka delegatov I. kongresa borcev NOV Slovenije Centralnemu komiteju KPJ

Delegati Zveze borcev LRS pošiljamo s svojega prvega kongresa Centralnemu komiteju KPJ plamteče pozdrave.

Pod našim vodstvom smo se člani Zveze borcev narodno-osvobodilne vojne borili za osvoboditev izpod imperialističnega jarma in izbojevali oblast delovnega ljudstva, ki nam omogoča, da danes gradimo socializem. Naše zmagi so bile plod pravilne politike Partije, ki je znala ustvarjalno porabiti načela marksizma-leninizma in izkušnje Velike oktobrske revolucije v naših posebnih pogojih.

To zmagovito pot našega delovnega ljudstva pod vodstvom Partije nadaljujemo danes z borbo proti ameriškem imperializmu in njegovim hlapcem ter za izpolnitev petletnega plana, ki bo ustvaril temelje nove socialistične domovine. Dolgotrajna in zmagovita borba nas je nerazdružljivo povezala s Partijo in nj-

nim vodstvom. Naša ljubezen do domovine je nerazdružljivo povezana z ljubeznijo do Partije.

Člani Zveze borcev, ki nas je Partija vzgojila v duhu nerazdružljivega prijateljstva s Sovjetsko zvezo, nas seznanjala z marksizmom-leninizmom in vodila v naši borbi, odklanjamo neresnične trditve Informbiroja o stanju in KPJ in naši državi. Vsi borci smo enotni v svojem trdnem prepričanju pravilnosti politike naše Partije. Pošiljamo Vam izraze svojega zaupanja in trdne vere v zmagi socialistične izgradnje.

Člani Zveze borcev bomo kot med vojno tako tudi sedaj v izgradnji socializma stali v prvih vrstah in bomo pod vašim vodstvom premagali vse napore. Naj živi CK KPJ s tov. Titom na čelu!

Naj živi FLRJ!

BRZOJAVKA MARŠALU TITU

Dragi tovariš Titu!

Delegati I. kongresa Zveze borcev LR Slovenije Ti pošiljamo s svojega prvega kongresa plamteče in borbeno pozdrave.

Naš I. kongres se vrši v času, ko preživljata naše ljudstvo in Partija težke trenutke zaradi krivičnih in neosnovanih obtožb Informbiroja. Mi delegati kongresa smo globoko pretreseni nad vsebino te resolucije, saj smo med borbo kakor tudi po osvoboditvi videli, kako nas učita Ti in Partija neomajno ljubezni do Sovjetske zveze in do tovariša Stalina. Mi smo bili v toku borbe kakor tudi po osvoboditvi na vsakem koraku priča, kako nas vodiš in vzgajaš v duhu marksizma-leninizma v brezokompromisnem sovražstvu do sovražnikov delovnega ljudstva in demokracije. Mi smo bili že med borbo in smo danes na vsakem koraku priča številnih dejanj, s katerimi sta Ti in naša Partija ustvarila iz stare Jugoslavije resnično domovino delovnih ljudi, ki danes zavestno in z vsemi sila-

mi grade socializem. Vsak dan naše borbe in naših delovnih uspehov nas prepričuje, da nismo krenili s poti, ki jo uči velika ideja marksizma-leninizma in po kateri nas vodiš Ti in Centralni komite naše Partije.

I. kongres Zveze borcev je borbeni pregled najboljših sinov in hčera našega naroda. Na njem bomo sprejeli nove naloge in obveznosti, ki bodo pospešile gradnjo socializma v naši deželi. Borci narodno-osvobodilne borbe Slovenije Ti zagotavljamo, da stojimo v prvih vrstah borbe za izvršitev nalog petletnega plana in da bomo pod Tvojim vodstvom in pod vodstvom slavne Komunistične partije še stopnjevali svoje delovne napore.

Zivel tovariš Tito, naš voditelj in učitelj v borbi za osvoboditev, naš učitelj in voditelj v izgradnji socializma v naši deželi!

Zivel Centralni komite Komunistične partije Jugoslavije, borbeni štab našega ljudstva na poti v boljšo bodočnost!

Naj živi delovno ljudstvo FLRJ!

GLAVNEMU ODBORU ZVEZE BORCEV NOV JUGOSLAVIJE

Delegati, zbrani na I. kongresu Zveze borcev NOV Slovenije, pošiljamo GO Zveze borcev Jugoslavije borbeno pozdrave. S svojega kongresa objavljam v imenu vseh borcev NOV Slovenije, da bomo požrtvovalno in neustrašeno kot doslej posvetili vse svoje napore izgradnji socializma v naši deželi, da bomo duh požrtvovalnosti borcev vnesli v vse delovne državljane naše domovine in z vso ostrino nadaljevati borbo proti anglo-ameriškem imperializmu in vojnim hujskačem na strani svobodoljubnih sil s Sovjetsko zvezo na čelu.

Z globljin obžalovanjem smo sprejeli vest, da smo sredi naših naporov za izkoreninjenje izkoriščanja človeka po človeku doživeli neupravičene obtožbe s strani Informbiroja, ki izvirajo iz klevet in popolnane nepoznanja razmer v naši deželi. Poudarjamo, da so ti neupravičeni napadi zadeli vse delovne ljudi naše do-

movine in še bolj nas, ki se na poziv Komunistične partije Jugoslavije nismo bali žrtvovati svojih življenj v borbi in smo jo kot neuklonljivi zavezniki in prijatelji Sovjetske zveze vodili proti fašizmu.

Zavračamo neutemeljene napade na naš CK KPJ in poudarjamo, da je samo naša popolna enotnost z vodstvom KPJ omogočila naše zmagi v narodno-osvobodilni vojni, naše zmagi proti povojnemu razrušenju in naše uspehe v izgradnji socializma v naši deželi. Trdno smo odločeni, da bomo pod vodstvom CK KPJ izbojevali še nadaljnje zmagi delovnega ljudstva Jugoslavije, ki bodo hkrati zmagi vseh delovnih ljudi sveta v boju za socializem in proti imperializmu ter vojnim hujskačem.

Naj živi slavna narodno-osvobodilna borba narodov Jugoslavije!
Naj živi naš voditelj tovariš Tito!

lavske razred v borbi proti razrednemu sovražniku najti močnih zaveznikov, če hoče, da bo njegova borba res do kraja uspešna. Zvesta tem načelom marksizma-leninizma, dosledno izpolnjuje ta načela, je Komunistična partija preko Osvobodilne fronte znala kar najuspešneje pridobiti in za aktivno borbo mobilizirati močnega zaveznika delavskega razreda — kmeta in delovno inteligenco. Uspele je jasno pokazati kmetu svojo skupnost interesov delavca in kmeta. Ta skupnost interesov delavca in kmeta je dobila polnega izraza v skupni fronti v času narodnoosvobodilne borbe. Ta povezava delavca in kmeta pa se vsakodnevno še močnejše utrjuje v dobi izgradnje naše države.

Iz očitkov v resoluciji Kominformbiroja se vidi, da ne razumejo pomena in vloge, ki jo ima Ljudska fronta. Ne vidijo dalje, da Ljudska fronta ni rasla v obliki raznih političnih kombinacij, ampak je rasla v vztrajni principielni borbi proti sovražniku, kakor raste danes in se utrjuje v vztrajni borbi za izpolnitev plana. Doseženi uspehi dokazujejo, da je Ljudska fronta tista oblika politične povezave zrelega ljudstva, ki se je zavestno strnilo okrog Komunistične partije, tista oblika, ki je bila najprimernejša in najuspešnejša, tako v času narodnoosvobodilne borbe, kakor je sedaj v času graditve socializma. Doseženi uspehi so brez vsakega dvoma daleč prepričljivejši kakor na nepoznavanju dejanske situacije temelječi papirnati očitki.

Zahvaljujemo naši borbi si sovražnik nikdar ni mogel pri nas ustvariti takega zaledja, kakor ga je potreboval za uspešno svojega napada na Sovjetsko zvezo. Na ozemlju Jugoslavije je bilo za držanih veliko število okupatorjevih divizij in med njimi nekatere najelitnejše. Naše edince pa so ne samo zadrževale tako veliko število okupatorske vojske, ampak so to vojsko tolkle na vsakem

koraku. Vzpostavljeno so bili zelo obsežni osvojenih teritorij, kjer so v prvi svoji obliki zrasle ljudske oblasti.

Borba se ni vodila samo v obliki neposrednega oboroženega spopada z okupatorjem, ampak se je vodila vsepovod in zlasti tudi po naših tovarnih in podjetjih, kjer je delavstvo vsakodnevno izvrševalo sabotaže in s tem v nemali meri rušilo moč okupatorskega vojaškega stroja.

Ob vseh tako jasnih dejstvih se sleherni naš državljan lahko upravičeno vprašuje, kako je mogoče primerjati in izenačevati borbo narodov Jugoslavije s sorazmerno malenkostnim odporom v nekaterih drugih deželah ljudske demokracije.

Geopolitični položaj Jugoslavije je takšen, da nam nujno vsiljuje dvome v to, če bi bilo brez naše borbe sploh prišlo do osvoboditve Jugoslavije, če bi bilo sploh možno ustvariti take pogoje za njen nadaljnji razvoj, kakršni so danes podani. Po vsej verjetnosti bi Jugoslavijo zadela približno taka usoda, kakršna je zadela Grčijo. Ob tem se razumljivo še toliko bolj dvigne pomen narodnoosvobodilne borbe, ob tem dobe še veliko večjo vrednost vse žrtve, ki so padle za našo osvoboditev, ob tem se upravičeno dviga ponos mater, ki so žrtvovalle svoje sinove, jih darovale za našo osvoboditev. Pred nas pa zato postavljajo dolžnost, da te žrtve obdržimo v najčastnejšem spominu in da utrjujemo tiste pridobitve, za katere so dale svoja življenja.

Naša borba je bila v vojnem času najboljši zaveznik Sovjetske zveze. Stalno smo se zavedali, da more biti naša borba uspešna samo zaradi obstoja in velikih uspehov Sovjetske zveze in njene slavne Rdeče armade. Globoko prepričani v zmagi sovjetskega orožja in s tem v našo lastno zmagi so naši borci prenašali brezmejno žrtvovalnost. (Nadaljevanje na 2. strani.)

Prvi kongres Zveze borcev NOV Slovenije

Organizacijski referat
tov. Jožeta Borštnarja

Po govoru tov. Viktorja Avblja je predsednik Rudolf Janko predlagal Kongresu enominutni molk v počastitev vseh žrtev, ki so padle v borbi za našo osvoboditev. Vsi delegati so vstali in v počastilo spomin žrtev z vzklikom: Slava herojem, padlim za našo evobodo!

Po kratkem odmoru je predsednik Janko Rudolf prečital pozdravni brzojavki, ki sta ju poslali Prvemu kongresu Zveze borcev okrajna organizacija Zveze borcev v Kočevju in Zveza uprave kmetijsko-strojnih brigad podružnice Mlake pri Kočevju. Zatem je podal organizacijski referat o organizaciji Zveze borcev tov. Jože Borštnar.

Tovariš Jože Borštnar je uvodoma orisal izdajstvo vladajoče klike v predaprilski Jugoslaviji in izdajstvo protiljudskih strank. Orisal je vlogo Komunistične partije, ki je popeljala jugoslovanske narode v oboroženo borbo, na težko, vendar uspešno in zmag polno pot. Na teh slavnih tradicijah je bila ustanovljena tudi Zveza borcev. Dejal je:

»Zveza borcev je logično nadaljevanje naše prvotne borbe za svobodo in boljše bodočnost. Je nadaljevanje borbe za uresničenje tistih ciljev, ki smo si jih postavili v času oborožene boje — za uresničitev tistih ciljev, ki smo si jih postavili v času oborožene boje. Zveza borcev posega v to borbo za uresničenje socializma z najboljšim in najzabranjšim orožjem: s pravo partizansko nepomirljivostjo, udarništvom, novatorstvom, s širjenjem zadrugištva, gradnjo združnih domov, borbo za večji hektarski doprinos, za znižanje proizvodnih stroškov, za nove ceste, železnice, za elektrifikacijo in industrializacijo, vodi borbo proti spekulantom in saboterem ter proti vsem škodljivcem (burno ploskanje). Iz tega sledi in je treba še poudariti, da Zveza borcev ni in ne more biti organizacija vojnih veteranov, ki bi se deli na lavorikah, pripravovali o svojih junaških dejanjih, uživali pokoj in brezbrizno čakali starosti. Zveza borcev mora učiti budnosti, povezanosti in iniciativnosti. Budnost je potrebna proti najrazličnejšim hujšakom, proti tujim agentom in imperialističnim špičevam in proti razširjevalcem raznih alarmantnih vestí.«

Nato je tov. Borštnar poudaril, da Zveza borcev ne samo pozdravlja, ampak tudi sprejema za svojo obveznost

izjavo CK KPJ in bo storila vse za še večjo utrditev enotnosti Partije in delovnega ljudstva, da bo tako praktično — z zgraditvijo naše socialistične domovine — dokazala neupravičenost obtožb. Nato je nadaljeval:

»Čim je bil po I. kongresu Zveze borcev v Beogradu, ustanovljen v Sloveniji Inicijativni odbor, so se pričeli ustanavljati okrajni Inicijativni odbori. Nato so bili izvoljeni krajevni odbori in vršila so se zborovanja okrajnih in mestnih skupščin, kjer so bili izvoljeni tudi že prvi delegati za današnji kongres. V razdobju od ustanovitve republiškega Inicijativnega odbora do danes, je bila razpredena mreža organizacij Zveze borcev po vsej Sloveniji.

V tem času je bilo na področju Slovenije izvoljenih 28 okrajnih in 3 mestni odbori ter 792 krajevnih odborov Zveze. Došli so bili okrajne skupščine, okrajni in krajevni odbori v kratkem času izvoljeni, se je prešlo pri sprejemanju članstva. Do predkongresnega tekmovanja, do načrtnega in množičnega pojasnjevanja, kdo ima pravico do članstva v Zvezi borcev, članstvo do danes ni naraslo v tako širino, kakršno bi moralo. V mesecu pred kongresom je število članstva naraslo na 120.000, zato danes zastopa borbeno slovensko ljudstvo na tem kongresu 1020 izvoljenih delegatov. To število delegatov ne odgovarja številu članov, ker članstvo ne preneha naraščati. Po sodelovanju ljudstva v narodnoosvobodilni borbi bi morala naša Zveza šteti še veliko več članov. Vzemimo na primer Ljubljano, ki ni do danes dosegla zadovoljivega števila članov. Čeprav vsi dobro poznamo partizansko Ljubljano iz let 1941, 1942. Za Ljubljano lahko mirno rečemo, da so bile okupatorijeve edine le postojanke, vojašnice in notorični izdajatelji ljudstva pa je bilo nase.

Nadaljnje delo Zveze od ustanovitve Inicijativnega republiškega odbora do danes je bilo v naslednjem: člani so h skupni izgradnji socializma doprinesli 334.571 ur. (Viharno ploskanje.) Delanost je bilo teh ur veliko več, toda iz petih okrajev nismo še prejeli podatkov. Člani Zveze so v tem času priredili 215 kulturno-prosvetnih prireditev, ki so dale 1.210.627 din predvsem za izgradnjo združnih domov. Za združne domove je bilo zbrano tudi še 608.000 komadov opeke in 292 kub. metrov lesa, od katerega je samo Kranj zbral 200 kubičnih

metrov. Posebej bi omenil poljsko opakarno, ki so jo postavili borci iz Celja, okolice in se obvezali, da bodo izdelali do kongresa 600.000 komadov opeke za združne domove. Člani so tam brezplačno prevozili 68.875 komadov opeke. Večjih partizanskih pohodov, združenih z mitingi, je bilo 118, predavanj pa 392. Poleg tega so člani sodelovali pri vseh najvažnejših akcijah, kot n. pr. pri kontrahazi, v komisijah za borbo proti špekulacijam, v tednu gozdarstva, prvi so podpisovali posojilo itd. V počastitev našega kongresa so se še povsed vršili posebej tudi partizanski tedni s predavanji, s partizanskimi razstavami, kulturno-prosvetnimi prireditvami, delovnimi akcijami itd. Na tem mestu bi omenil Kočevje, kjer je naša organizacija v počastitev kongresa podaljšala teden gozdarstva za dva dni. Omenil bi tudi obveznost Zveze v Gornji Radgani, kjer bodo zbrali denar in odkrili spomenik rdečarmejcem.

Ljubezen do Komunistične partije so borci dokazali s posebnimi obveznostmi v počastitev V. kongresa KPJ. Vse naše organizacije so sprejele velike obveznosti. Omenil bi samo okraj Gorica, kjer so se obvezali do V. kongresa Komunistične partije za 60.000 ur, do 16. septembra pa 100.000 prostovoljnih delovnih ur pri gradnji 21 združnih domov in Nove Gorice.

Če bi naše organizacije bile še bolj utrjene, pa bi lahko dosegli še večje uspehe.

Pri vključevanju v članstvo so dostikrat grešili naši stari partizani. Skoraj ni bilo kraja, da ne bi naši stari partizani ugovarjali: »Kako to, da nosi človek, ki se ni boril z orožjem, isti znak kot jaz, ki sem borec že od 1941. leta?« Popolnoma nepravilno je ocenjevati samo po tem, če je bil kdor borec ali aktivist. Dostikrat je bilo težje biti zvest pristav OF v mestih, obdanih z žico, kot v borbenih edincih. Delo aktivistov in pristavek OF v Ljubljani je zahtevalo herojskega junaštva in požrtvovalnosti. Po vsej Sloveniji ni bilo vasi, trga ali mesta, kjer ne bi ljudje požrtvovalno pomagali, kljub terorju okupatorja in domačih izdajalcev. Zato ne more biti nič čudnega, če nosijo znake Zveze borcev naši ljudje od stare žene do mladega pionirja. Vsi partizani se morajo zavedati, da ne bi zmagali, če ne bi sodelovali najširše množice ljudstva.

Po vsem tem se moramo vprašati, kaj je Zveza borcev? Zveza borcev je organizacija celokupnega slovenskega borbenega ljudstva, ki je v letih domovinske vojne pokazala in dokazala svojo najvišjo borbeno zmogljivost, predanost in ljubezen do svoje domovine, Osvobodilne fronte in Partije. Do danes pa pri sprejemanju članov zaradi naših napak še nismo zajeli vseh upravičencev.

Druge napake je administrativni način sprejemanja članov. Nekateri delajo s pisanjem nešteti okrajnih, mareskij pa so ljudem razdelili prijavnice, v mnogih primerih z dostavkom, da velja samo za borce in čakali uspeha. Jasno je, da uspeh pri takem delu ni bil zadovoljiv. Pri tem se spominimo naših partizanskih mitingov. Ko smo prišli v vas, so se zbrali vsi vaščani, katerim smo obiasnili, za kaj gre. Ljudje so nas razumeli in sprejeli najtežje naloge. Zapeli smo še naše partizanske pesmi in vas ter borci smo postali najboljši prijatelji. Tako je tudi danes. Kjer so organizacije s partizanskimi pohodi in zbori pritegovale ljudi in jim pojasnjevale pomen in nalogo naših organizacij, so se množično vključevali tisti, ki imajo pravico biti člani Zveze.

Tretja napaka je bilo slabo pripravljeno sestanki. Namesto, da bi ljudem govorili o politični situaciji, da bi obravnavali govore naših predstavnikov o proračunu, aktualnih gospodarskih vprašanjih, o petletnem planu in dolžnostih nekdanjih borcev, so se sestanki mareskije izpremenili v drobniakarsko razpravljanje, osebno gledanje, odrekanje pravic do članstva itd. Zaradi ožine dela in škodljive ljubosumnosti so ostajali stari predani borci izven organizacije.

Kot četrto napako bi poudaril pomanjkljivo povezanost organizacij Zveze borcev z Osvobodilno fronto in njenimi množičnimi organizacijami. Člani Zveze borcev morajo biti v prvih vrstah frontovskih organizacij. Prava povezanost se bo pokazala kot najboljši takrat, kadar bodo člani in sestanki, v diskusijah, pri obveznostih ali drugih akcijah vedno nastopali prvi za zgled vsem drugim.

»Naša organizacija mora poglobiti zvezo med ljudstvom in našo slavno Jugoslovansko armado, ki je najmočnejši in najzvestejši čuvar pridobitev narodnoosvobodilne borbe. Naša armada se krepi iz vsil delovnega ljudstva. Prav zato, ker je ljudska armada, jo spremlja vsa ljubezen naših narodov. Prav posebno bomo pomagali naši armadi s sodelovanjem v predvojaški vzgoji mladine. Člani naših organizacij bodo našo mladino vzgajali v borbenem duhu. Zveza borcev bo prenašala na mladino partizanske vrline, iznajdljivost, predanost in izkušnje iz borbe, pravo ljubezen do domovine, kot nekdaš partizani, ki niso nikdar premišljevali dati za domovino vse, pa tudi življenje. (Dolgotrajno ploskanje.)

Omenil bi tudi pomoč naših organizacij pri odpravljanju kapitalističnih ostankov. Gojiti moramo budnost in pomagati ljudski oblasti pri razkrinkavanju škodljivcev v naši socialistični trgovini, ki je važen organ našega gospodarstva. Pomagali bomo pri razširjanju trgovske mreže in tako doprinesli k izboljšanju naše prehrane. Poslužili se bomo prave kritike, s katero smo v dnevih narodnoosvobodilne borbe odpravljali napake in nepravilnosti. Če se takrat v najtežjih časih nismo bali kritike in samokritike, se je ne bomo tudi sedaj, ko svobodno gradimo našo socialistično državo.

Važna naloga Zveze borcev je skrb za bišve borce, invalide, vojne vdove in sirote, katerih gmotno stanje še ni urejeno kot bi moralo biti. Naši odbori so v

tem grešili, ker so prepustili vso skrb nekaterim birokratom, ki niso rešili teh vprašanj. So pa tudi primeri, kjer so krajevne organizacije uspešno reševale taka vprašanja. Obiskovali so partizanske družine, jim pomagali in tako popravili dotedanje nepravilnosti, ki so jim bile storjene. Kakor je dolžnost Zveze borcev skrbeti za invalide, tako mora tudi posvetiti skrb otrokom vojnih žrtev. Zločin bi bil, če bi dopustili, da se otroci tistih, ki so za svobodo domovine žrtvovali svoja življenja, ne bi vzgajali v državljane s tisto globoko državljanško zavestjo in moralno, ki so jo imeli njihovi očeti in matere v času narodnoosvobodilne borbe.

Vsi člani naših organizacij morajo pomagati tudi pri zbiranju zgodovinskega gradiva iz časa narodnoosvobodilne vojne. Vsak borec naj se spomni, kje je shranil dragoceni material, važne spise bataljonov, brigad, divizij itd. Vse je važno, pa naj gre za navadno bataljonsko povelje ali povelje glavnega štaba, eklostrano številko »Ljudske pravice« ali pa bataljonskega »stenšnasa«.

Nato je tovariš Borštnar še posebej poudaril, da moramo skrbeti, da bodo dostojno ohranjeni spomeniki iz dobe narodnoosvobodilne borbe, kot različne baze političnih in vojaških ustanov, partizanske tehniko, hiše in bunkerji, kjer so v času ilegale živeli in delali naši najvišji funkcionarji. To morajo biti spomeniki borbe. Posebej je poudaril iniciativo krajevnih zvez, ki so že postavile spomenike in plošče padlim borcem. Vlada LRS in Inicijativni odbor sta tudi razpisala več nagrad za osnutke spomenikov v Begunjah in Dragi. Crnomlju, Jelenovem žlebu, Frankolovem, na Pohorju, Vojškem itd. Tov. Borštnar je dejal: »Vsi ti spomeniki naših velikih zmag in žrtev morajo postati prava svetilnica, ki bodo kazala poznim rodovom, kako je treba ljubiti svoj narod in svojo domovino.«

Nato je tov. Borštnar podčrtal važnost umetniškega obdelovanja dobe narodnoosvobodilne borbe. Orisal je vlogo tiska v času borbe in kako so se razvijali med partizani ljudski talenti. Zveza borcev bo pripravljala in dajala gradivo umetnikom in pisateljem in jim tako pomagala pri obdelavi te najslavnejše dobe naše zgodovine.

Govor generalistnana Dušana Kvedra

Po referatu tov. Borštnarja je predsednik Janko Rudolf prečital številne brzojavke, ki so jih poslale Prvemu kongresu Zveze borcev Slovenije okrajne organizacije Zveze borcev in množične organizacije.

Nato je sledila diskusija o referatih tovarišev Avblja in Borštnarja. Kot prvi je spregovoril generalistnana tov. Dušan Kveder, ki je med drugim dejal:

Današnji zbor borečih se kadrov narodnoosvobodilne vojne se razvija za nas v posebno mučnih okoliščinah. Ne samo naši voditelji tov. Tito in njegovi ožji sodelavci, CK naše Partije, temveč vsi stari borci in z njimi vsi jugoslovanski narodi smo postali objekti težkih očitkov in napadov. Zato mislim, da je treba spominiti se in spominiti tudi vse tiste, ki s tako globokim nerazumevanjem gledajo na naše napore, na tieta osnovna stremeljenja in na tieta težave, ki so nam stale pred očmi in teku težke in krvave narodnoosvobodilne vojne, in na vse tieta vzroke, ki nam bodo danes in v bodoče ostali pred očmi in izgradnjo socializma v naši deželi. Ko smo 1941. leta začeli neenako borbo proti osvajalcem in izdajalcem, nas je prevzel globok patriotizem in globoka ljubezen do svojega ljudstva. Stalno so naši narodi stali na stališču trdnega mednarodnega sodelovanja in upoštevanja neodvisnosti in suverenosti ostalih narodov. Mi danes ne delamo ničesar drugega, kakor da se držimo istih principov, gorečega patriotizma in ljubezni do svojega ljudstva in svoje države. Ko smo 1941. leta začeli z borbo, smo se zavedali, da bi naša borba bila težka in brezizgledna, če ne bi ob naši strani in na čelu vseh evobodiljubnih sil, ki so se borile proti fašizmu in imperializmu, stala močnoga Sovjetska zveza in njena slava — deča armada (ploskanje). Zaradi tega je bil tudi eden izmed osnovnih delov vseh naših čustev v teku narodnoosvobodilne vojne naša globoka ljubezen do Sovjetske zveze, ljubezen do VKP (b), ljubezen do velikega Stalina (ploskanje). Mi nismo tudi pozneje po vojni, najmanj pa v zadnjem času ničesar napravili in niti v najmanjši meri spremenili čustev do SZ, vse naše ljubezni do tov. Stalina, in nimamo namena niti v bodoče v najmanjši meri to ljubezen zmanjševati (ploskanje). Ko smo začeli 1941. leta z našo narodnoosvobodilno vojno, je prevzelo naša srca globoko sovraštvo do vseh sil reakcije, do fašizma, do imperializma in do kapitalistične eksploatacije. Mi smo tudi danes preželi z globokim sovraštvom do imperializma, do domače in mednarodne reakcije. Zaradi tega tudi danes v naši deželi ne delamo ničesar drugega, kakor da rušimo vsepovsed eleherne ostanke kapitalizma, da gradimo novo družbo in da gradimo socializem (ploskanje).

Nato so govorili v diskusiji tov. Kresc Franc, predsednik Federalnega odbora vojnih invalidov, tov. Šuštar Stane v imenu okrajne organizacije Novo mesto in tov. Bene Kotnik iz Dravograda.

Med govorom tov. Kreseta je vstopil v dvorano minister Zvezne vlade tov. Leskošek Franc. Zborovalci so ga pozdravili z burnim ploskanjem. Tov. Leskošek je tako zavezal mesto delovnega predsednika, za katerega je bil izvoljen ob začetku zborovanja.

Med burnimi ovacijami je nato etopil na govorniški oder in sekretar Centralnega komiteja KP Slovenije in predsednik vlade LR Slovenije tov. Miha Marinko.

Nadaljeval je: »Vse krajevne in okrajne zveze so dobile nalog, da posvete kulturno-prosvetnemu delu največjo pozornost. Namen tega dela je, da dviga patriotsko zavest, ki so jo člani kazali v času borbe; tisto domovinsko ljubezen in predanost, ki je daleč od sebičnih namenov, ki se ne da in ne more nikdar podkupiti in ki je pripravljena žrtvovati za ljudstvo vse. Nepristano je treba bogati tudi znanje članov s predavanji, študijskimi krožki, ljudskimi univerzami, tečaji, omogočiti nadaljevanje študija itd. Jasno pa je, da bo ta študij v duhu in po načelih znanosti marksizma-leninizma. Edino ta znanost daje pravo analizo preteklih in sedanjih dogodkov in perspektivo za bodoče. Člani Zveze borcev, obogateni s to napredno znanostjo, ne bodo obdržali tega zase, ampak bodo prenašali drugim.

Tovariši in tovarišice! Veliko je nalog in veliko bo dela. Pred nami je naše ljudsko posojilo, brezpogojna izpolnitev petletnega plana in izgradnja socialističnega reda v državi. Pri socialističnem tekmovanju bomo stali v prvih vrstah, pomagali bomo naši narodni oblasti pri izvajanju zakonov, odredb, nudili bomo vso pomoč OF in njenim množičnim organizacijam. Toda vsega tega se bo pravi borec lotil s pravo partizansko zagrizenostjo, partizansko iznajdljivostjo in odločnostjo. Partizanska borbenost, napori, odločnost, iznajdljivost in pravo tovarištvo, vse bo dalo in prineslo tieta uspehe, ki jih od nas pričakuje naš učitelj in voditelj, ustanovitelj Zveze borcev — naša Partija in maršal Tito. (Dolgotrajno ploskanje.)

Kakor sta nas Partija in Tito vodila od zmage do zmage v NOB, tako tudi sedaj vsa naša borbeno delavnost izročamo vodstvu iste Partije in istega njenega voditelja maršala Tita. (Klici: Živel Tito! Živela KPJ! Dolgotrajno ploskanje.)

Iz narodnoosvobodilne borbe smo izšli močni, enotni, ponosni, samozavestni, resnično ljubni, iskreno tovariški, nepremagljivi, navajeni uspešno se boriti proti vsakim krivicam. Takšni smo danes, takšni bomo jutri in vselej, ker nas je tako vzgajala naša slava Partija in njen voditelj tov. Tito. (Večminutne ovacije in ploskanje.)

V svojem govoru je obširno analiziral vlogo in pomen današnjega Kongresa in zadnje dogodke v zvezi s krivičnimi očitki Informbiroja. (Govor tov. Marinka bomo prinesli v naslednji številki.)

Zatem je spregovoril v imenu Glavnega odbora Zveze borcev NOV Jugoslavije Velimir Stojnić, ki je med drugim dejal:

»Tovariši in tovarišice, borci osvobodilne vojne, prinašam vam tople in tovariške pozdrave Glavnega odbora Zveze borcev osvobodilne borbe Jugoslavije in se čutim srečnega, da morem pozdraviti najboljše sinove in hčere slovenskega naroda, ki se je ramo ob rami z ostalimi narodi Jugoslavije boril v osvobodilni vojni in ki danes skupaj z ostalimi bratskimi narodi Jugoslavije gradi socialistično domovino — Federativno ljudsko republiko Jugoslavijo. Vi ste se tukaj v evobodnem in junaškem glavnem mestu Ljubljani zbrali kot predstavniki moštne organizacije, za katere utvaritev je dal, kakor vedno, iniciativo tovariš Tito (ploskanje).

Zatem je podal tov. Žiga Vodusek poročilo verifikacijskega odbora, iz katerega je razvidno, da je Kongresu prisostvovalo 994 delegatov, kar predstavlja ogromno večino izvoljenih delegatov. Med navdušenim odobranjem so nato prečitali zaključno resolucijo Kongresa in pozdravne brzojavke maršalu Titu, Centralnemu komiteju KPJ, Glavnemu odboru Zveze borcev Jugoslavije in Centralnemu komiteju KPS.

V zadnji točki Kongresa so bili izvoljeni delegati in novi odbor Zveze borcev Slovenije.

Delegate so bili izvoljeni: narodni heroji Stane Semlič-Daki, mati narodnega heroja Majde Silc, Drago Večič, Gusti Gašperšič, Ana Žihelj in Leon Zalaznik.

V republiški odbor Zveze borcev NOV Slovenije so bili izvoljeni: predsednik Maček Ivan, prvi podpredsednik Semič Stane-Daki, drugi podpredsednik Janko Rudolf, prvi tajnik Borštnar Jože, drugi tajnik Primožič Franc — Marko in blagajnik Turnher Edmund.

Za člane so bili izvoljeni tov. Edvard Kardelj, Miha Marinko, Leskošek Franc, Boris Kidrič, Polič Zoran, Fajfar Tone, Hribar Janez, Hočevar Janez, Mica Slander, Stante Peter-Skalla, Avšič Jakob, Kveder Dušan, Kraigher Boris, Avbelj Viktor, Ribič Lojze, Šušteršič Tone, Jakopič Albin-Kajtimar, Lidija Sentjunc, Kresc Franc-Coban.

V nadzorni odbor so bili izvoljeni tov. dr. Breclj Marjan, Stane Kavčič, Tone Vidmar, Metod Mikuž, Hočevar Franc-Ciril.

Delegati in novoizvoljeni republiški odbor Zveze borcev so zborovalci pozdravili z dolgotrajnim ploskanjem.

Nato je stopil novoizvoljeni predsednik tov. Maček Ivan med burnimi ovacijami na govorniški oder in se zahvalil v imenu novoizvoljenega odbora za izkazano zaupanje. Tov. Maček je pozval delegate Prvega kongresa Zveze borcev naj prenesejo vse misli in sklepe današnjega kongresa med naše ljudstvo na terenu in naj se bolj strnejo svoje vrste v borbi za izgradnjo socializma v naši deželi.

Kongres se je zaključil z dolgotrajnimi manifestacijami tovarišev Titu in Komunistični partiji Jugoslavije.

Govor tovariša Viktorja Avblja

Nadaljevanje s 1. strani

ve in junaštva. Vera v Stalina in Sovjetsko zvezo je bila tolikšna, da tudi takrat, ko so hitlerjevci stali na vratih Moskve in pred Stalingradom, nihče ni podvomil v uspeh Rdeče armade, ampak so te časne hitlerjevske uspehe pripisovali taktiki Rdeče armade, ki bo sovražnika zvalila globoko v svojo notranjost, da bi ga nato do tal uničila.

Kakor med narodnoosvobodilno borbo, tako nam je razumljivo, da je obstoj dežel nove demokracije, da je obstoj nove Jugoslavije tudi v mirnem času pogojen od obstoja naše Sovjetske zveze. Toda prav tako kakor v času narodnoosvobodilne borbe nismo verjeli samo v sile Sovjetske zveze, ampak tudi v svoje lastne sile, tako tudi danes v času mirne izgradnje ne čakamo prekrizanih rok, ampak dajemo vse svoje sile za izgradnjo socializma. Kakor v vojni, tako so narodi Jugoslavije tudi v miru najiskrenejši zavezniki velike socialistične Sovjetske zveze (ploskanje). Takega našega odnosa do Sovjetske zveze nam tudi v bodočnosti ne more omajati nobena sila. Kljub vsem očitkom, ki so neupravičeno padli na nas s strani CK VKP (b), kljub temu odnosi med SZ in FLRJ ne morejo biti drugačni kakor taki, ki so edini možni med deželo socializma in državo, v kateri si delovno ljudstvo gradi socializem (ploskanje).

Prav tako, kakor nas nihče ne more odvojiti od strnjene fronte dežel nove demokracije s socialistično Sovjetsko zvezo na čelu, prav tako se v ničemer ne morejo spremeniti naši odnosi do imperialističnih sil v svetu. Že v preteklosti smo v polni meri dokazali, da predobro poznamo vlogo, ki jo v svetu igra imperializem, in samo veliki politični zavednost najširših ljudskih množic je pripisati odločno odklonilo stališče do vseh imperialističnih poizkusov, ki so hoteli ovirati našo zmagoslavno pot. Nam vsem je popolnoma jasno, da so si imperialisti povsem drugače zamišljali osvoboditev Jugoslavije, kakor si to predstavljamo mi. Na primeru Grčije so te predstave popolnoma jasno pokazali vsemu svetu.

Nikdar nam ni bilo težko, če so nas napadali zagriženi sovražniki človeškega napredka. To nam je bilo samo v dokaz, da je naša pot pravilna. Težko pa nam je, da je bila storjena napaka s strani, od koder smo upravičeni pričakovati samo polno podporo in pomoč. Storjena napaka bo brez dvoma v neki meri negativno vplivala na jačanje demokratičnih sil v svetu, prav zato je vztrajna revolucionarna doslednost, skrajna budnost do reakcionarnih sil zapada v vsem našem delu edini način, da te zle posledice kar najbolj zmanjšamo.

Danes, v času izvrševanja petletnega plana, ki spreminja našo državo v deželo socializma, je naša naloga, naloga celotne organizacije Zveze borcev, da v kar največji meri prenaša svetle tradicije narodnoosvobodilne

borbe v vsakodnevno delo na vseh področjih našega dela.

Utrjevanje ljudske oblasti, sodelovanje v organih ljudske oblasti in polna moč pri izvrševanju njihovih nalog je brez dvoma ena izmed najvažnejših naših nalog. Od tega, kako bomo znali pravilno pritegovati najširše ljudske množice k izvrševanju ljudske oblasti, je v veliki meri odvisno premagovanje vseh slabosti in pomanjkljivosti. S sodelovanjem zdravih ljudskih množic in pod nakovalom njihove objektivne kritike bo po eni strani omogočeno naš državni aparat očistiti ljudi, ki vanj ne spadajo, po drugi strani pa se bo naš aparat na podlagi take kritike vedno bolj usposabljal za vodstvo planskega gospodarstva.

Že v času narodnoosvobodilne borbe je bila ustvarjena trdna enotnost vseh narodov Jugoslavije. Na mestu, kjer je prej po zaslugi vladajoče klike buhtelo nacionalno sovraštvo, se je utrdila bratska skupnost enakopravnih narodov. Združila je te narode skupna borba proti istemu okupatorju, proti isti čaršiji, kakor jih danes družijo skupni napori za ustvaritev vseh pogojev za srečnejše življenje. Bratska skupnost jugoslovanskih narodov, ta tako srečna rešitev nacionalnega vprašanja v naši mnogonarodni državi, je dragocena pridobitev, ki je najtesneje povezana z vsem delom Komunistične partije Jugoslavije, ki je najtesneje povezana z imenom tovariša maršala Tita (ploskanje). Naša naloga je, da tako ustvarjeno enotnost narodov Jugoslavije budno čuvamo in da jo v vseh medsebojnih odnosih kar najbolj utrjujemo.

Dva važna dogodka v bližnji preteklosti, to je II. kongres OF in sprejeti proračun LRS za leto 1948., sta ocenila naše delo na političnem in gospodarskem področju v preteklosti in na podlagi vsedravnih nalog določila naloge, ki se pred vse nas postavljajo. Iz materialov, ki jih je dal tako Kongres OF kakor naš proračun, bomo člani Zveze borcev črpali direktive za naše nadaljnje delo. Posebna bo naša dolžnost v tem, da pri izvrševanju teh nalog stojimo vedno in povsod v prvih vrstah. Iz tega sledi, da bodo člani Zveze borcev dali vse od sebe, da se še bolj utrdi enotnost vsega delovnega ljudstva, delali bodo na utrditvi naše slavne JA, stali bodo v prvih vrstah pri izpolnjevanju planskih nalog, stali bodo v prvih vrstah v borbi za mir in za razbijanje vsakršnega poizkusa laisiranja vojno-hujške propagande.

S čim vestnejšim izpolnjevanjem vseh teh nalog bomo najbolj izkazali polno predanost svojem narodu, svojem državnemu in političnemu vodstvu, slavni Komunistični partiji Jugoslavije in našem dragemu voditelju tov. maršalu Titu (ploskanje).

Živela Federativna ljudska republika Jugoslavija! (Ploskanje.) Živela njena slava Jugoslovanska armada! (Ploskanje.) Živela slava Komunistična partija z maršalom Titom na čelu! (Dolgotrajno ploskanje.)

Odgovor vlade FLRJ na noto vlade LR Albanije

Beograd, 4. julija. (Tanjug.) Brez predhodnega posvetovanja z vlado FLRJ je vlada LR Albanije z enostranskim dejanjem, ki je v nasprotju z vsemi osnovnimi načeli mednarodnega prava o spoštovanju mednarodnih obveznosti, izročila našemu poslanstvu v Tirani noto z dne 1. julija 1948. leta o odpoved vseh gospodarskih pogodb in protokolov med FLRJ in LR Albanijo in noto z dne 30. junija 1948. leta, v kateri zahtevajo, da morajo v 48 urah zapustiti Albanijo vsi strokovnjaki, tehniki, svetovalci in profesorji, državljanji FLRJ, ki jih je vlada FLRJ poslala na prošnjo in v sporazumu z vlado LR Albanije kot bratsko pomoč albanskemu ljudstvu pri obnovi in graditvi svoje države.

V tej zvezi je izročila vlada FLRJ vladi LR Albanije tole noto:

Zunanje ministristvo ima čast sporočiti vladi LR Albanije tole:

Z noto od 1. julija 1948. leta je vlada LR Albanije sporočila vladi FLRJ, da odpoveduje vse gospodarske pogodbe, sporazume in protokole in da jih smatra za neveljavne in neobstoječe.

Po proučitvi dostavljenih note in njenih predlogov ugotavlja vlada FLRJ:

1. Temeljni gospodarski pogodbi, na katerih temeljijo vse druge gospodarske pogodbe in protokoli med obema državama, sta pogodba o koordinaciji gospodarskih planov, o carinski uniji in izenačevanju valute med FLRJ in LR Albanijo z dne 27. novembra 1946. leta in sporazum o gospodarskem sodelovanju med FLRJ in LR Albanijo z dne 1. julija 1946. leta.

Ti pogodbi določata rok trajanja 30 let od dne podpisa, ne da bi imeli pogodbeni stranki pravico in možnost odpovedati pogodbe v tem roku. To je natančno in izrečno določeno v 4. členu pogodbe o vključitvi gospodarskih planov itd., in 8. členu sporazuma o gospodarskem sodelovanju. Pogodba o vključitvi gospodarskih planov itd. določa, da bo po izteku 30 let od podpisa pogodbe ta pogodba molče podaljšana za novo

obdobje 10 let, razen v primeru odpovedi, ki jo pa mora vlada ene pogodbenice drugi pisмено notificirati najmanj leto dni pred iztekom pogodbe.

Sporazum o gospodarskem sodelovanju določa, da ostane v veljavi tudi po preteku 30 let, in sicer za nadaljnjih pet let, če ena od pogodbenic ne izrazi želje, da sporazum odpove. Pogodbo je treba odpovedati pisмено, in sicer leto dni pred iztekom pogodbenega roka. Vse druge pogodbe, sporazumi in protokoli, ki jih navaja nota vlade LR Albanije, so samo primeri izvajanja gornjih dveh osnovnih pogodb, dejansko pa so njihovi sestavni deli in kot taki delijo njuno pravno usodo, v kolikor ni v njih nekaj drugega izrečno določenega.

Zato niti LR Albanija niti FLRJ ne moreta enostransko pred iztekom pogodbenega roka odpovedati pogodb z gornjimi besedili, ne da bi to pomenilo surov kršitev obstoječih pogodb, saj je to v očitnem nasprotju z osnovnimi načeli mednarodnega prava o spoštovanju mednarodnih obveznosti. Dejanje LR Albanije je tako surova in protipravna kršitev obstoječih pogodb, ki jih Albanija pred iztekom pogodbenega roka ni mogla odpovedati, če manj pa jih smatra kot neveljavne in neobstoječe, ker so bile vse te pogodbe pravilno sklenjene in ratificirane v skladu z ustavnimi predpisi obeh držav in mednarodnim pravom.

2. Neresnične in samovoljne so trditve vlade LR Albanije, da vlada FLRJ ni izpolnjevala zvesto in pravilno svojih obveznosti, ki jih je imela na podlagi sklenjenih pogodb. Nasprotno, v kolikor katera od teh pogodb od sedaj ni bila popolnoma izpolnjena, je neizpolnitve kriva edino vlada LR Albanije, ki svojih obveznosti ali ni izpolnjevala, ali pa celo preprečevala, da bi bile pogodbe pravilno izpolnjene. Pri vseh teh pogodbah je FLRJ izvršila svoje obveznosti v mnogo večjem obsegu kot je Ljudska republika Albanija izpolnila dospelje obveznosti.

3. Če bi vlada LR Albanije smatrala, da je dalo izpolnjevanje pogodb po

FLRJ kakršen koli povod za morebitni spor, se Ljudska republika Albanija ni mogla zateči k enostranski odpovedi, nasprotno, dolžna je bila v skladu s 5. členom pogodbe o prijateljstvu in medsebojni pomoči med FLRJ in LR Albanijo z dne 9. julija 1946. leta, ki je obvezna za obe vladi, uporabiti najskrajnejši prijateljski način reševanja, ki ga določa ta pogodba pri razpravljanju o vseh medsebojnih vprašanjih, torej tudi o tem sporu. Toda vlada LR Albanije se sploh ni poslužila takega načina reševanja navedenega spora in do 29. junija 1948. leta niti ni postavljala nikakršnega takšnega vprašanja. Nasprotno, predstavniki vlade FLRJ so večkrat prijateljsko opozorjali organe vlade LR Albanije in jih pozivali, naj odstranijo ovire pri pravilnem izpolnjevanju obveznosti na albanski strani. Vlada LR Albanije je doslej vedno poudarjala hvaležnost vladi FLRJ za nesebično pomoč, ki jo je FLRJ nudila na podlagi omenjenih pogodb LR Albaniji in albanskemu ljudstvu.

4. Vlada FLRJ ugotavlja, da znaša aktivni saldo pomoči, ki jo je dala od sedaj Jugoslaviji LR Albaniji, približno 2 milijardi din, da pa vlada LR Albanije nazivlje obljubam ni hotela urediti tega vprašanja v skladu s 4. členom sporazuma. Vlada FLRJ ugotavlja tako pravno stanje, pri čemer pridržuje FLRJ vse pravice, ki izhajajo iz sporazuma z ozirom na dejstvo, da je vlada LR Albanije najvišji predstavnik upravne oblasti v LR Albaniji. Vlada FLRJ je prepričana, da pomenijo omenjene pogodbe veliko število jugoslovanskih narodov v korist albanskega naroda in je prišla na sprejeti na znanje odpoved omenjenih pogodb, s čimer prepučaja vladi LR Albanije odgovornost za odpoved teh pogodb.

Vlada FLRJ pripominja in ugotavlja, da je enostranska in protipravna odpoved pogodb po vladi LR Albanije prav tako v popolnem protislovju s pogodbo o prijateljstvu in medsebojni pomoči, in da dejansko pomeni kršitev te pogodbe po vladi LR Albanije.

V dosedanjih zgodovinskih diplomatskih odnosov še ni bilo primera, da bi tako enostransko in na najbolj surov način, proti koristim lastne države, kršili del veljavnih pogodb, s čimer najbolj grobo žalijo sopolgodbenika in izganjajo iz Albanije na sovražnem način naše vojaške strokovnjake ter žalijo najbolj grobo našo Armado ter voditelje te Armade, s čimer kršijo pogodbo o prijateljstvu in medsebojni pomoči, hkrati pa poudarjajo v svoji noti, da ostaja v veljavi pogodba o prijateljstvu in medsebojni pomoči med obema državama.

Vse pa, kar se tiče tona note vlade LR Albanije in izmišljenih dejstev, ki jih navaja, da je vlada FLRJ kršilec pogodb in da je ovrnila gospodarski razvoj LR Albanije, jo izkoriščala itd., spada v okvir organizirane propagande. Ki je prihela v zadnjem času proti FLRJ. Vlada FLRJ poudarja, da ostane glede neurejenih dolgov LR Albanije nasproti FLRJ pri svoji zahtevi, navedeni v noti z dne 1. julija 1948. hkrati pa smatra vlado LR Albanije odgovorno za vse posledice, ki bodo nastale iz njene note z dne 1. julija t. l.

Ministristvo za zunanje zadeve izkorišča tudi to priliko, da izrazi poslanstvu LR Albanije svoje spoštovanje.

Beograd, 3. julija 1948.

V dveh dnevih in pol je bilo vpisanega 2.224,931.000 dinarjev ljudskega posojila

V dveh dnevih in pol je bilo vpisanega 2.224,931.000 din ljudskega posojila. Po nepopolnih podatkih, ki jih je dobila zvezna komisija za vpis ljudskega posojila petletnega plana razvoja narodnega gospodarstva FLRJ, je bilo vpisanih 3. julija do 15. ure skupaj 2.244,931.000 dinarjev. Od tega je vpisanih po republikah:

- V LR Srbiji 728,534.000 dinarjev.
- V LR Hrvatski 590,264.000 dinarjev.
- V LR Sloveniji 205,853.000 dinarjev.
- V LR Bosni in Hercegovini 252,223.000 dinarjev.
- V LR Makedoniji 112,243.000 din.
- V LR Črni gori 88,850.000 dinarjev.
- V Jugoslovanski armadi 468,782.000 dinarjev.

Vpis ljudskega posojila v Sloveniji

V okraju Gorica so vpisali že 129.4 % planiranega zneska

V treh dneh je bilo v Sloveniji — po nepopolnih podatkih — vpisanih 220,345.000 din ljudskega posojila. Od te vsote so vpisali delavci 86,252.000 din, nameščenci 85,942.000 dinarjev, kmetje 27,666.000 din, mladina 15,802.000 din, obrtniki 9,397.000 din in ostali poklici 24,240.000 din.

Okraj pa so vpisali v treh dneh naslednje zneske (izraženo v tisočih): Celje mesto 7.743, Celje okolica 9.839, Crno-melj 1.569, Dravograd 4.747, Gorica 10.987, Grosuplje 3.105, Idrija 2.778, Ilirska Bistrica 2.219, Jesenice 15.921, Kamnik 4.044, Kočevje 3.901, Krauj 13.448, Krško 4.812, Lendava 3.411, Ljubljana mesto 62.655, Ljubljana okolica 6.426, Ljutomer 3.128, Maribor mesto 21.016, Maribor okolica 8.094, Mozirje 3.288, Murska Sobota 3.600, Novo mesto 4.275, Poljčane 1.928, Postojna 5.042, Ptuj 2.153, Radgona 1.621, Sežana 5.075, Tolmin 3.624, Trbovlje 7.488, Trebnje 2.246.

V prvih dneh je dosegel najboljšo povprečje na vpisnika okraj Celje okolica, kjer pride na delavca in nameščena

povprečno 1705 din, na kmeta pa 1719 dinarjev, na mladino in ostale poklice 1801 dinarjev.

Dohodek, planiran iz ljudskega posojila v splošnem državnem proračunu, je bil v LR Sloveniji porazdeljen na posamezne okraje primerno njihovi gospodarski moči. V tem pogledu so dosegli okraj naslednje uspehe: najboljši je okraj Gorica, kjer so vpisali 129.4 % planiranega zneska in so od tega vplačali v prvih treh dnevih delavci 2,689.000 din, nameščenci 2,379.000 din, kmetje 3,175.000, mladina 1,154.000 din itd. Drugi je okraj Sežana s 122.3%, slede Ljubljana mesto 101%, Tolmin 85.2%, Novo mesto 76.1%, Jesenice 75.1%, Ilirska Bistrica 66.6%, Kočevje 65.1%, Idrija 63.8%, Celje mesto 63.8%, Grosuplje 54.4%, Maribor okolica 56.2%, Lendava 54.6%, Postojna 52.6%, Maribor mesto 50.8% itd. Najslabša sta okraj Ptuj z 12.9% in Poljčane z 10.9%. Poudariti je treba, da so doslej izkazali predvsem delavci in nameščenci da pa so kmetje vpisali zelo majhne vsote.

VPIS LJUDSKEGA POSOJILA NA ŽELEZNISKIH GRADBISČIH

Delovni kolektivi pri gradnjah železnice ne štedijo pri tem delu z napori in zato pravilno pojmujejo ljudsko posojilo.

Že prvi dan so kolektivi železniskega gradbenega podjetja podpisali 1,600.000 dinarjev posojila. Na pionirski progi, kjer je po otvoritvi prometa manj osebja, so preostali vpisali 60.000 dinarjev. Na množičnem sestanku, kjer so razpravljali o namenu posojila, so tekmovali tako, da je tovarišica Zinka komaj sproti popravljala številke. Zidar tov. Skalamera Josip se je prvotno obvezal za vsoto 3000 dinarjev, kasneje je obvezo dvignil na 5000 dinarjev, šef tamošnjega gradbišča tov. inž. Jože pa se je obvezal, da podpisše 500 dinarjev več posojila kot kdor koli na gradbišču.

Na progi Lupoglav—Raša so v teku železe pripravljala dela. Tu so zaposleni večinoma kurzisti, ki so dovršili razne tečaje na progi Samac—Sarajevo in ki so prostovoljno sodelovali že pri gradnji naše prve mladinske proge Brčko—Banovići. Tudi sedaj so pripravljani prispevati za čimprejšnjo izpolnitve petletnega plana in je 64 tovarišev vpisalo 188.000 dinarjev ljudskega posojila. Borec Mustaćek Beno je sam vpisal 8000 dinarjev. Njemu slede trije kurzisti s po 7000 dinarji, mnogo pa jih je vpisalo po 5000 dinarjev.

Delovni kolektiv gradbišča na progi Sežana—Dutovlje, ki je sedaj naš največji kolektiv, je prvi dan vpisal

700.000 dinarjev. Na množičnem sestanku so delavci prehiteli drug drugega z obvezami. Kadrovik Kremžar se je najprej obvezal za 4000 dinarjev. Brž ko pa je uvidel, kako obveze naraščajo, je vpisal 6000 dinarjev.

V Borovnici so vpisali 50.000 dinarjev, kar je pri malem številu osebja relativno veliko. Tov. Mozetič je sam vpisal 7000 dinarjev. Zidarji in tesarji so sledili in vpisali po 2—3000 dinarjev. Kolektivni gradbišče v Novem mestu, na Jesenjah in v Polji so prav tako že prvi dan vpisali posojilo. K. M.

»KONSTRUKTOR« VPISUJE LJUDSKO POSOJLO

Na vseh gradbiščih splošnega gradbenega podjetja Konstruktor v Mariboru vpisujejo ljudsko posojilo. Delavci in nameščenci se zavedajo, da je razpisano ljudsko posojilo zaradi hitrejšega in pa uspešnejšega izpolnjevanja osnovnih nalog, ki jih določa zakon petletke. Kolektiva na gradbiščih Ceršak in Sladki vrh sta se obvezala, da 100%—no vpišeta posojilo. Ostala gradbišča tekmujejo med seboj. Celotni kolektiv Konstruktorja je vpisal do nedelje 350.900 dinarjev. Vpis pa se še nadaljuje. Kolektiv proletičnega zavoda, kateri je v sklopu kolektiva Konstruktor in ima 17 članov je vpisal 35.000 din. T. B.

Danes je bilo vpisanega v Sloveniji 4,165.750 din ljudskega posojila, od tega so kmetje vpisali 1,282.000, delavci in nameščenci pa 1,701.000 din.

REZULTAT »MARSHALLOVEGA PLANA«

Dvostranski dogovori spreminjajo Evropo v privesek ZDA

Moskva, 4. julija (Tass). Ob priložnosti dvostranskih dogovorov v okviru Marshallovega načrta, za katere je skrajni rok 3. julij, piše diplomatski komentator »Krasnaja zvezda«, da dajo vladajoči krogi 16 evropskih držav s podpisovanjem takih pogodb končno obliko svojemu podrejenju ameriškemu kapitalu in spreminjajo Evropo v privesek ZDA. Dvostranski dogovori, katere je z ZDA podpisalo 16 evropskih vlad, so ponovni dokaz temu, da so pred letom dni Marshallov načrt pravilno ocenili tisti, ki resnično branijo neodvisnost in suverenost evropskih dežel, namreč ZSSR in države ljudske demokracije.

Nacisti — vodilne osebnosti v vladah zapadne Nemčije

Berlin, 4. julija (Tass). Agencija ADN poroča iz Stuttgarta, da je bil načelnik ameriške vojaške uprave dežele Württemberg — Baden Lafayette prisiljen v svojem radijskem govoru priznati, da imajo nacisti in nacistični simpatizerji glavna mesta v vladah zapadne Nemčije. Po podatkih notranjega ministristva Württemberg — Badna je 36 % vseh uslužbencev v tej deželi bivših članov nacistične stranke. Izmed sodnikov in državnih tožilcev v deželi Württemberg — Baden je 70 do 80 % kompromitiranih zaradi fašističnega delovanja v preteklosti.

ZA BOLJŠO OSKRBO TRZIŠČ

Mestna tržišča so bila doslej preveč prepuščena privatnim špekulantom

Procej zanemarjeno je bilo doslej oskrbovanje potrošnikov z zelenjavo, povrtnino, sadjem, mlekom in mlečnimi izdelki. Vse to pa zavzema v naši prehrani važno mesto. Zato gre nabavi tega prav tako skrb odgovornih faktorjev kot splošni zagotovljeni preskrbi. Zlasti mesta in večji industrijski kraji pa so bili glede nabave sočivja, sadja in mleka skoraj povsem prepuščeni privatnemu sektorju, ki se je pri takem stanju okorščal na razne načine, navjajal cene in tako s svojim špekulativstvom vse prej kot skrbel za zadostno in redno preskrbo.

Nekaj vsakdanjega je, da so na ljubljanskem trgu zaradi premajhnih količin zelenjave in stoječih mestnih podjetij gospodinjstev primorane stati v vrstah in od privatnikov kupovati po pretiranih cenah. Pri tem nastaja upravičeno negotovanje, kajti potrošniki so odvisni od milosti špekulantskih nastrojnih pridelovalcev in prekupčevalcev. Večina manjših mest pa sploh nima urejenega tržišča, niti primernih prodajal. Zato bo treba istočasno misliti tudi na primerno maloprodajalno mrežo stojnic in trgovin.

Dolgo je prevladovalo mnenje, da je zelenjava in sadja dovolj in da je zato nepotrebno posevati temu vprašanju kak poseben pomen. Ta miselnost izvira iz tega, ker je ponekod tega blaga res ostajalo. Ostajalo pa ga je zato, ker so bile cene previsoke, ni bilo pa zadostno potrebam potrošnikov. V kolikor so državna in zadržna podjetja skrbela za nabavo sadja in zelenjave, pa so iskala pri tem prevelikega zasluzka. Namesto da bi znižali ceno solati, ki so jo nedavno na Jesenjah prodajali po 30 din, so jo morali zavreči, ker je ljudje zaradi previsoke cene niso kupovali. V Ljubljani se je dogodilo tudi to, da je bil nekoga dne grah na mestni stojnici po 13 din, medtem pa so ga celo privatniki prodajali cenoje — po 12 in 11 dinarjev. Zaradi nezadostno nabavljenih količin pa cene stalno skačejo in je grah spot dosegel ceno 20 din.

Tudi mestne in industrijske ekonomije, ki so bile ustanovljene prav zato, da zadoste s tem blagom potrebe prebivalstva količinsko, kakovostno in po zmernih cenah, so zapadle dobičkarским težnjam. Ekonomija v Trbovljah je n. pr. dobavljala svojo solato v Ljubljano, ker je sklenila zase ugodno pogodbo. Itočasno pa so bili v Trbovljah brez solate in brž so se znašli branjevi iz okolice Ljubljane, posebno iz Zaloga, in nosili svojo solato v Trbovlje, kjer so bili prebivalci na ta način primorani kupovati dražje, kot bi bilo potrebno.

Takih primerov je žal v vseh naših mestih dovolj. Kolikor bolj postaja jasno, da je nujno treba zboljšati preskrbo s tem, v gospodinjstvu dnevno potrebnim blagom, toliko bolj se je treba boriti tudi proti vsem napakam, ki so doslej ovratile doseči močnega uspeha. V 25 mestih Slovenije so pri mestnih odborih osnovane posebne skupine, ki delajo v povezavi z izvršnim odborom in so odgovorne za zboljšanje oskrbe tržišč. S kar se da hitrim in operativnim delom, s temeljitim poznavanjem potreb in s urpanjem vseh okoljskih virov bodo lahko uspešno rešile to vprašanje.

Predvsem je važna točna evidenca, in sicer taka, da bo mogoče iz nje črpati vse potrebne napotke za zboljšanje dela. Nesmiselna je taka evidenca kot je vodijo za rešitev tega problema ponekod, da namreč mehanično registrirajo, koliko tega in onega blaga je bilo določen dan na trgu. Zato je osnovna važnost evidenca potreb, dnevnih in mesečnih. Pogotoviti stvarnih potreb pa je treba takoj sklepati pogodbe s podjetji, ki dobavljajo to blago in zlasti z okoljskimi zadržami. Velike možnosti in neizčrpane vire so že zapravila tržišča mest in industrijskih krajev, ki niso znala zainteresirati zadrž za dobavo zelenjave, sadja in mleka. Res je, da se tudi zadržde same še niso dovolj lotile teh poslov, toda prav potrošniški centri bi jih morali vzpodbujati.

Uredba o malih kmečkih gospodarstvih se prav zato vse prepočasno uveljavlja, ker zadržde niso dovolj okretne v poslovanju. Ko pa bodo našle kupeca za odkupljeno blago in si zagotovila hitro odpremo, bo trgovina po vezanih cenah od malih kmečkih gospodarstev znatno koristila mestnim tržiščem.

Prav tako ni bil zadosti izkoriščen odkup mleka po vezanih cenah. Zadržde so ostale nekoliko osamljene, slabo je bil organiziran prevzem in odvoz mleka, mestni prebivalci pa so tako rekoč brez mleka. Prav potrošniški centri morajo s svojimi podjetji priskočiti zadržam na pomoč. Primer Ljubljane že deloma kaže, kaj se da doseči. V desetih dneh se je oskrba Ljubljane z mlekom dvignila s 16.000 na 25.000 l dnevno. Seveda to še ni dovolj, toda pot do izboljšanja je odprta.

Sklepanje pogodb pa nima prednosti le v hitri dobavi blaga, ampak ugodno vpliva tudi na cene. Doselej so bila mesta pri preskrbi z zelenjavo in sadjem največkrat odvisna od raznih nepotrebnih posrednikov. Zadržde je zelenjavo odkupila od kmeta in jo dostavila okrajni zadržni zvezi, ta upravi mestnih podjetij, od koder je zelenjava prišla šele do maloprodajalca na trgu. Stroški so s tem naraščali, cena zelenjav se je višala in na trgu ni mogla regulirati cen, ki so jih določili privatniki.

Nadaljnji izgovori za pomanjkanje na trgu padajo večkrat na nezadostna prometna sredstva. S pravilno razporeditvijo in popolno izrabo voženj, če je treba tudi z nočnimi voznjami, bo mogoče to vprašanje zadovoljivo rešiti. Da bodo vsi taki problemi skladno in zadovoljivo odstranjeni, je potrebno iniciativno in okretno delo za te zadolženih skupin pri mestnih odborih in odgovarjajoče delo podjetij ter zadrž.

Kot pri vseh akcijah in pri reševanju številnih problemov, pa je tudi pri tem odločilna pomoč samih potrošnikov, članov množičnih organizacij. V njihovem interesu je ugodno in hitro izvedena oskrba in z njihovo pomočjo bo možno to tako izvesti. Pomoč pa se izraža v dajanju nasvetov odgovornim organom, iskanju virov in kontroli ter kritiki nepravilnosti.

Britanski delavci protistirajo zaradi odpuščanja komunistov iz tovarn

London, 4. julija. (Tanjug.) Delavci britanskih državnih tovarn za orožje so zahtevali, piše časopis »Daily Worker«, naj združen sindikat strojnih delavcev takoj izda ukrepe proti odpuščanju komunistov iz tovarn.

Predstavniki 25 organizacij tega sindikata so pri britanski vladi ostro protestirali proti britanskemu postopanju in preganjanju državnih nameščencev zaradi njihovega političnega prepričanja. Izvršni odbor združenega sindikata strojnih delavcev je zahteval od ministra za preskrbo, naj se takoj ustavi preiskava proti delavcu Frodhamu, ki so ga pred kratkim odpustili iz državnih tovarn za orožje v Revay Greenu.

Izraelski delegat je ostro obtožil Britanijo

Massachusetts, 4. julija (Tanjug). Svetovalec za palestinska vprašanja v britanski delegaciji pri OZN John Fleacher je sinoči zapustil razpravno dvorano, ko je govoril Mihael Komay, član izraelske misije pri Združenih narodih. Komay je ostro napadel Veliko Britanijo in jo obtožil, da hoče Jeruzalem izročiti Arabcem.

Schumacherjevci zopet mešetarijo

Cambridge, 4. julija (Reuter). Predsednik nemške socialdemokratske stranke v Berlinu Franz Neumann, sekretar stranke Fritz Heine in urednik »Klünkskega časopisa« Wilhelm Eichler so dospeli v Britanijo, kjer bodo s predstavniki laburistične stranke razpravljali o položaju v Berlinu.

OSVOBODILNA BORBA KITAJSKEGA LJUDSTVA

Kitajska ljudska armada je osvobodila področje »Rumenega zmaja«

Severni Senci, 4. julija. Agencija Nova Kitajska poroča: Sile narodnoosvobodilne armade čistijo ostanke Kuomintangovih krajevnih čet na pred kratkim osvobojenem področju »Rumenega zmaja«. V šestih okrožjih tega področja so ujeli 4700 Kuomintangovih vojakov. Med borbami se je pridružilo 3000 Kuomintangovih vojakov silam narodnoosvobodilne armade Kitajske, 600 članov Kuomintangove policije v okrožju Čung pa se je v mesecu maju priključilo narodnoosvobodilni armadi.

narodnoosvobodilne armade Kitajske ubile ali ranile tisoč, ujela pa 3300 Kuomintangovih vojakov. Predhodnice narodnoosvobodilne armade so oddale ne samo še 10 km od Cinana.

Trgovinski minister ČSR je sprejel jugoslovanskega veleposlanika

Praga 4. julija. (ČTK) Češkoslovaški trgovinski minister je sprejel večeraj jugoslovanskega veleposlanika v Pragi Marijana Stiličovića, pozneje pa finskega poslanika v Pragi Hjalmarja Palina.

Fizkultura

Ustanovna skupščina Letalske zveze LRS

Ljubljana, 4. julija. Danes je bila v Ljubljani ustanovna skupščina Letalske zveze Slovenije. Skupščini so prisostvovali predstavniki vojnega letalstva na čelu s podpolkovnikom Hinkom Šojćem, sekretar centralnega odbora letalske zveze Jugoslavije podpolkovnik Velimirovič, sekretar GO Ljudske tehnike Slovenije Nedog Janez, zastopnik GO LMS, GOESS, Komiteja za fizkulturo ter zastopniki drugih množičnih organizacij. Letalsko organizacijo Slovenije pa so zastopali delegati vseh letalskih društev v Sloveniji.

Referat o nalogah in vlogi letalstva je imel predsednik republiškega odbora za letalstvo tov. Ivanuš Branko.

V svojem referatu je poudaril, da Slovenci v vsej predvojni dobi niso mogli vzljubiti letalstva, niso mogli spoznati njegovih lepot in koristi in se seznaniti z njegovo tehniko. Tako je bilo tudi bistvo Aeroklubov stare Jugoslavije, katerih namen je bil služiti peščici protiljudskih sil v njihovem zatiranju delovnega ljudstva. Danes pa je vloga našega letalstva popolnoma drugačna. V vsem svojem obsegu mora služiti ljudstvu, našim narodom pri njihovi vsakodnevni izgradnji FLRJ. Na drugi strani pa mora postati špartno letalstvo borbena rezerva novih kadrov našega vojnega letalstva.

Naše letalstvo je eno od panog vse-ljudske organizacije »Ljudske tehnike«, ki v njenem okviru izvršuje del programa Ljudske fronte.

Ko je govoril o povezavi z množičnimi organizacijami, je dejal: »Biti brez stika in povezanosti z množičnimi organizacijami pomeni biti z letalom v brezzračnem prostoru in strmoglaviti brez sleherne opore v gotovo propast. S širokim vključanjem ljudske mladine v naše vrste homo pridobila njeno organizacijsko vseščino in mladostni revolucionarni polet, ki nam bo jamstvo za rast naše dejavno-

sti. Naši najmlajši — naši pionirji pa si v modelarskih krožkih nabirajo znanja, da bodo postali bodoči jadranci, piloti in konstruktorji.«

Skupščina je nadalje konstatirala vrsto novih uspehov, tako dva nova državna rekorda v jadrnem letenju ter sijajne uspehe na modelarskem področju in v konstrukterstvu.

Nato je podal referat sekretar RO za letalstvo tov. Grobler. V svojem referatu je podal kritiko dosedanjega dela ter nazival vrsto uspehov, ki si jih dosegli v letošnjem letu slovenski letalci. Ko je govoril o planu je dejal, da ta še vedno ni postavljen v središče dela posameznih društev. V nekaterih društvih sloni vse delo predvsem na sekretarju, ki se potem izgublja v drobnarijah. Predvsem je treba vpeljati v delo naših organizacij pravičen sistem dela ter odpraviti neenačrtnost.

Nenačrtnost naših uprav v delu bo treba odpraviti. Ko imamo pred seboj svoje planske naloge za tekoči mesec, moramo določiti glavne naloge društvene uprave. Prav tako pa moramo vpeljati tudi točno evidenco nad izvajanjem plana, ki v nekaterih društvih še vedno peša. Veliko važnost moramo polagati tudi varčevanju materiala. Uspeh in množičnost naše organizacije pa bomo dosegli le z doslednim izvajanjem statuta.

Skupščina je nato izvolila plenum letalske zveze Slovenije, ki bo iz svoje sredine izbral izvršni odbor.

Ob zaključku pa je bilo sprejetih nekaj sklepov, ki bodo razširili in utrdili Letalsko organizacijo Slovenije ter skušali odpraviti dosedanje napake. Ob koncu je skupščina poslala resolucije Centralnemu komiteju KPJ, Komandi vojnega letalstva v Beogradu, vladi LRS in Centralnemu odboru Ljudske tehnike.

KRATKE GOSPODARSKE VESTI IZ VSE DRŽAVE

Na progi Priština—Kursumlja so položili dostoj 48 km železniškega tira. Delavci in uprava gradbišča so se zavzeli, da bodo do 7. julija, dnova vstaje srbskega ljudstva, dogradili progo in da bo na ta dan vozil po tej novi železniški progi prvi vlak. Mladinska delovna brigada, ki se je vrnila z gradnje proge Kruševci—Brodica je pomagala graditi deset dni.

Zaključna dela ob tunelu Bašina voda. Predor je bil prebit dne 19. marca, še dni pa dokončujejo vsa ostala dela. Štab delovnih brigad je proglasil 446 graditeljev za udarnike, med njimi je 144 udarnikov iz mladinskih delovnih brigad drugih ljudskih republik.

Ukinjen je promet na ozkotirni železnici Doboj—Zenica. Z otvoritvijo normalnotirne proge Šamac—Sarajevo je bil ukinjen promet na ozkotirni progi Brod—Sarajevo, s 1. julijem pa bo ukinjen promet na ozkotirni progi Doboj—Zenica in bo ves prevozni promet prešel na normalnotirna proga Vrpolje—Sarajevo.

V železniškem podjetju za impregniranje lesa v Slavonskem Brodu so formirali štiri delovne brigade in od tedaj se je proizvodnja zvišala za 25 odst.

Zivalska ferma na Zlatiboru v LR Srbiji je dobila preteko leto iz Sovjetske zveze dva ovna pasme »karakul«. Ovece te pasme dajejo astraganske kožice najboljšee kvalitete. Proizvodnja teh kožic, katerih cena je visoka, bo pomagala zboljšati materialne pogoje zlatiborskega kmeta. V letošnjem letu se bo število ovac na tej fermi povečalo na 10.000. Ferma bo imela tudi nekaj »merimoc« ovac.

Prašenje strnišč. V Vojvodini so delali praho sicer že pred vojno, a le redkokolje in v neznatnem obsegu. Že l. 1946. so v Vojvodini sprasili okoli 20 odst. strnišč. lamsko leto pa po zaslugi močnejše agitacije že 67,3 odst.

Z dopolnilnim opravevanjem koruze se doseže za 10—12 odst. večji pridelek koruznega zrna. Takle umetno opravena koruza ima po navadi več kot en sam storž. Dolnji storži se razvijajo kasneje kot zgornji, zato tudi pozneje cveto. Zaradi tega je treba opravevanje ponoviti 2—3 krat vsakihi 3—5 dni.

Tudi v Novski (LR Hrvatska) so zgradili poljsko pekarno, ki je doslej izdelala 25.000 kosov zidne opeke. Po-rabili bodo to opeko za gradnjo zadržnega doma v Banovi Jarugi.

Teniške tekme v Beogradu

Beograd, 4. julija. — V Beogradu se je nadaljevalo tekmovaljevanje mest v tenisu. V I. kolu so bili med drugim doseženi tila važnejši rezultati: Člani: Dučić — Lazjić 6:0, 6:4; Radovanović — Lazjić 6:0, 6:0 itd. Mladinci: Pavlović — Trifunović 6:1, 6:1; Panajotović — Novaković 6:1, 6:1 itd.

Nogometni pokal FLRJ

Pulj, 4. julija. — Danes popoldne je bila na vojaškem igrišču v Pulju odigrana nogometna tekma za nogometni pokal FLRJ med FD »Rudarjem« iz Raške in moštvo garnizije Pulja. Tekma se je končala z rezultatom 4:3 (4:1) v prid FD »Rudarja«.

Uspel nastop fizikurnikov iz Polja

Preteklo nedelje je FD Polje pridrdilo skupno z Zvezo borcev na prostoru kopališča papirnice Vavčev uspel fizikurni nastop.

Sporod je obsegal štefaini tek na grobovce, proste vaje pionirjev, mladinc, mladincev, članic in članov ter orodno in talno telovadbo.

Prireditev je uspela kljub slabemu vremenu.

Jutri se bo pričela kolesarska dirka skozi Hrvatsko in Slovenijo

Jutri se bo pričela v Zagrebu etapna kolesarska dirka skozi Hrvatsko in Slovenijo. V dirki bodo vozili najboljši kolesarji Srbije, Hrvatske in Slovenije ter kolesarsko moštvo CDJA Partizana iz Beograda. Posamezne etape so razdeljene takole:

Torek 6. t. m. etapa Zagreb—Crikvenica 197,700 km. Start v Zagrebu izpred gledališča ob 7. uri. Proga: Zagreb, Jastrebarsko, Karlovac, Netretić, Skrad, Delnice. (Tu bo cilj 1. pol etapa, ki meri 153 km). — II. pol etapa: Delnice—Crikvenica (44,700 m). Start ob 16. uri. Proga: Delnice, Fazline, Pleše, Križevci, Crikvenica.

Sreda 7. t. m. III. etapa: Crikvenica—Postojna (122,5 km). I. pol etapa: Crikvenica—Opatija, (53,5 km), start ob 9. uri. Proga: Crikvenica, Kraljevica, Sušak, Reka, Opatija. II. pol etapa: Opatija—Postojna (79 km) Start v Opatiji ob 15. uri in gre skozí Ješane, St. Peter, Postojna.

Četrtek 8. t. m. III. etapa: Postojna—Bled (122,8 km). I. pol etapa: Postojna—Ljubljana (56,5 km). Start ob 13. Proga: Poljana, Kalo, Vrnika, Brezovica, Ljubljana. — II. pol etapa: Ljubljana—Bled (56,3 km) Ta del proge bodo vozile vsaka ekipa zase, in sicer v triminutnem razmaku. Start ob 16. Proga: Ljubljana, Medvođe, Kranj, Lesce, Bled.

Petek 9. t. m. odmor na Bledu

Sobota 10. t. m. IV. etapa: Bled—Maribor (195 km). — I. pol etapa: Bled—Celje (132 km). Start ob 7. uri. Proga: polje Bled, Kranj, Kamnik, Gornji grad, Radmirje, Soštanj, Velenje, Orna, Celje. — II. pol etapa: Celje—Maribor (63 km). Start ob 15,30 Proga: Celje, Konjice, Slov. Bistrica, Maribor.

Nedelja 11. t. m. V. etapa: Maribor—Zagreb (150 km). I. pol etapa: Maribor—Varaždin (75 km). Start ob 8. Proga: Maribor, Ptuj, Moskanec, Ormož, Petrinjevec, Varaždin. — II. pol etapa: Varaždin—Zagreb (75 km). Start ob 14,30 uri. Proga: Varaždin, Novi Marof, Sveti Ivan, Zelina, Sesvete, Zagreb.

LAHKOATLETSKI DVOBOJ BUDIMPEŠTA : BEOGRAD

Stefanović je postavil nov rekord v teknu na 5000 m

Beograd, 4. julija. V Beogradu se je večer pričelo mednarodno lahkootleatsko tekmovaljevanje reprezentance Beograda in Budimpešte. Po prvem dnevu tekmovalja vodi ekipa Budimpešte s 67,5 v tekmovalju moških, in s 26:10 v tekmovalju žensk.

V tekmovalju je bilo doseženih več dobrih rezultatov. Madžarka Gyarmati je postavila nov madžarski državni rekord v teknu 800 m čez zapreke s časom 12,1 sek. V teknu na 3000 m čez zapreke je Stefanović postavil nov rekord. Progo je pretekel v času 9:23,2. Najboljše letošnje rezultate so dosegli Jertović v metu krogle 14,53 m, M. Vujačić in D. Vujačić v metu kopja 65,96 in 65,63 m, kakor tudi Mihalić v teknu na 10.000 m s časom 31:49,6 min.

Tehnični rezultati so: 100 m zapreke: 1. Kis (M.) 15,6, 2. Hatli (B.) 16,00, 3. Agosz (M.) 16,2. — Met krogle: 1. Jertović (B.) 14,53, 2. Nemethyary (M.) 14,07, 3. Kis 13,33. — 100 m: 1. Goldovani in Baria (M.) 10,8, 2. Stevanović (B.) 11,1. Skok v višino: 1. Vuković in Dimitrijević (oba M.) 135 cm, Torday in Horváth (oba M.) 175 cm). — 3000 m: 1. Stefanović 9:23,2, 2. Jezensky (M.) 9,28, 3. Izof (M.) 9,43. — Skok v daljino: 1. Kis (M.) 7,04, 2. Puskas 6,83, 3. Seršić (B.) 6,66. — 1500 m: 1. Garay 3:53,6, 2. Ceraj 4:03,6, 3. Illi (oba B.) 4:04,8. — 400 m: 1. Sabolović 49,5, 2. Rašić 50,0, 3. Krivanyky 51,0. — Met kopja: 1. Varšeghi 67,67, 2. Vujačić M. 65,96, 3. Vujačić D. 65,02. — 10.000 m: 1. Silagy 31:37,6, 2. Mihalić 31:49,3, 3. Bašić 31:54,4. — Stafeta 4 x 100 m: 1. Madžarska 41,8, 2. Jugoslavija 43,4.

Balkansko-srednjeevropsko prvenstvo v nogometu Jugoslavija : Bolgarija 3:1 (1:1)

Sofija, 4. julija. Danes je bila tukaj odigrana prvenstvena nogometna tekma za balkansko-srednjeevropski šampionat v nogometu med reprezentantancama Jugoslavije in Bolgarije. Po boljši in tehnično dovršeni igri je zmagnala jugoslovanska reprezentanca z rezultatom 3:1 (1:1). Gole za Jugoslavijo so zabil: v 42. minuti prvega polčasa Wöllf, v 9. in 27. minuti drugega polčasa pa Mitić in Čajkovski II. Za

Bolgarijo pa je zabil častni gol v 2. minuti prvega polčasa Argilov.

Jugoslavija: Šoštarić, Brozović, Stan-ković, Pali, Jovanović, Atanoković, Cimermančić, Wöllf, Bobek, Čajkovski II; Bolgarija: Kostov, Ormančijev, Apostolov, Petkov, Nedeljkov, Ivanov, Cvetkov, Spasov, Miler, Stankov, Argirov.

Sodil je Mihajlescu (Rumunija). — Gledalcev je bilo 50.000.

Budimpešta : Split 2:1 (1:0)

Split, 4. julija. Prijateljska nogometna tekma med reprezentanca Budimpešte in Splita, ki je bila odigrana danes tukaj, se je končala z zmago Budimpešte z rezultatom 2:1 (1:0).

Gole eta zabila: za Budimpešto Puskasz 2, za Split pa Vjidak. Sodil je Ban-kuti (Madžarska).

SUS Uhlprodaj (ČSR) : SFD Udarnik (Kranj) 4:2 (0:1)

Kranj, 4. julija. Večera so gostovali tukaj češki nogometaši, ki so na turneji po Jugoslaviji slavili zaslužen zmag nad domačini. Čehi so predvdel hitro, tehnično igró kratkih pasov z izrednim obvladanjem žoge. Medtem ko so domačini bili posebno v prvem polčasu se domačini bili posebno delni imeli celo nadmošč, katere pa niso znali izkoristiti. Čehi so v vmesnem času vedno znova prihajali v premoč ter mnogo streljali. Gostje so pokazali izredne stopnje ter dober pregled v igri. Izmed igralcev je izeniti izredno razpoložena srednjega krilca in srednjega napadalca, ki je duša moštva in izredno borben. Domačini so imeli najboljšee ljudi v srednjem napadalcu ter krilcu.

Sodil je dobro tov. Gvardjanšić iz Ljubljane. Gledalcev 1500.

I. kolo ekipnega prvenstva FLRJ v lahki atletiki

Zgalin je skočil v višino 180 cm, Miler pa je vrgeł bombo 70,10 m

Ljubljana, 4. julija. Danes popoldne je bilo na stadionu SFD Železnikarja v Siški I. kolo ekipnega prvenstva v lahki atletiki. Nastopila so tri ljubljanska društva, in sicer Enotnost, Miličnik in Železnikar. Slednji, v čigar prireditvi je bilo tekmovaljevanje, ni nastopil kompletan ter bo brez dvoma ponovil tekmovaljevanje v enem izmed naslednjih terminov. Doseženih je bilo nekaj dobrih rezultatov. Organizacija tekmovalja je bila dobra, vendar pa se je isto precej zavleklo, ker je bilo istočasno na stadionu tudi tekmovaljevanje za nogometni pokal FLRJ.

Tehnični rezultati so naslednji: 100 m: 1. Rožman (E) 12,0, 2. Čop (E) 12,1, 3. Kramar (M) 13,0. — 400 m: 1. Oberšek (E) 52,0, 2. Novak (E) 53,1, 3. Bošnjak (Z) 53,5. — Kroglja: 1. Kosec

(E) 12,25, 2. Miler (E) 11,76, 3. Lužnik (M) 10,46. — 1500 m: 1. Oberšek (E) 4,13, 2. Novak (E) 4,23, 3. Kocutar (E) 4,29. — Bomba: 1. Miler (E) 70,10, 2. Miler B. (Z) 56,80, 3. Kramar (M) 55,20. — Skok v daljino: 1.—2. Lužnik (M) in Čop (E) 609 cm, 3. Rožman (E) 583 cm. — Skok v višino: 1. Zgalin (E) 180, 2. Lužnik (M) 165, 3. Škrjanc (E) 160. — Met kopja (mladinci): 1. Miler B. (Z) 49,70. — Met kroglje (mladinci): 1. Miler B. (Z) 13,40, 2. Kocutar (E) 11,52, 3. Koman (E) 11,23. — Članice: 100 m: 1. Cerar (E) 14,2, 2. Berčič (E) 14,8. — Kroglja: 1. Cerar 8,28 m, 2. Berčič 7,86 m. — Bomba: 1. Berčič 30,20 m, 2. Cerar 27,80 m. — Skok v daljino: 1. Cerar 459 cm, 2. Berčič 431 cm. — Skok v višino: 1. Berčič 120 cm, 2. Cerar 115 cm.

Skupno stanje točk — člani: Enotnost 9008, Miličnik 6125, Železnikar 2305; članice: Enotnost 4539.

Kolesarske dirke v Zagrebu

Zagreb, 4. julija. Danes so bile tukaj kolesarske dirke, na katerih so nastopili najboljši dirkači FLRJ in Trsta. Vrstni red med člani, ki so vozili 49 km dolgo progo, je naslednji: 1. Solmaj, 2. Prosenik, 3. Čeleznik (vsi Hrvatska), 4. Kravos (Trst), 5. Strain, 6. Rebrovic (oba Hrvat-eka) itd. Juniorji pa so se zvrstili takole: 1. Milivoj Bat, 2. Zdravko Bat, 3. Metelko itd.

Kvalifikacijske tekme v waterpolu

Beograd, 4. julija. — Večera se je pričel na stadionu »Dinamca« na Salati kvalifikacijski turnir waterpolistov. Srečanje med »Crveno zvezdo« iz Beograda in Enotnostjo iz Ljubljane se je končalo z zmago »Crvene zvezde« z rezultatom 2:1 (1:1). Gole sta dala za »Crveno zvezdo« Vukanović in Stepanović, za Enotnost pa Mihalek.

Proleter : Enotnost 2:1
Proleter : Crvena zvezda 2:1

Zagreb, 4. julija. Danes je bila tukaj ustanovljena Teniška zveza FLRJ.

Poročila iz naših krajev

LOKALNO GOSPODARSTVO V KRANJU JE TREBA IZPOPOLNITI

Kranj, 4. jul. — Lokalno gospodarstvo v Kranju se naglo razvija. Potrebno pa bo še hitreje ustanovljati nova podjetja, ki jih prebivalstvo potrebuje.

Tako je n. pr. v Kranju »samo ena čevljarska zadruga, ki dela za dnevne potrebe ljudstva. Zato ni čudno, ako za druga ne zmore popravil in morajo ljudje čakati na popravila čevljev več kot mesec dni. Res so težave v nabavi orodja za nove popravilnice, vendar bi se jih dalo rešiti, saj je pred kratkim bilo na-

cionalizirano pri Rabiču v Senčurju nad pol vagona takega orodja in materiala. MLO je odprl svojo krojačnico in likal-nico, kjer šivajo tudi otroške oblečke iz odpadkov tekstilnih tovarn, potrebna pa bi bila še čistilnica in barvarnica oblek. Mestna opekarna v Goričah pri Golniku je v zastoju, ker nimajo skrajšani izdelavo opeke, zato bi bilo potrebno, da se čimprej dobi tak stroj. Z izdelavo opeke bi lahko hitreje gradili nove stanovanj-ske bloke. — Martel.

Tudi v administraciji se da marsikaj izboljšati

Ptuj, 4. jul. — Tajnik okrajnega magacina v Ptujtu tov. Jože Vrabi nam je poslal dopis, v katerem razlaga svojo novo zamisel glede vodenja delovodnika. Namesto delovodnika je tov. Vrabi predlagal, naj vodijo pregled nad korespondenco po kartotečnem sistemu. Pri-dobitev je skrajšanje dela in točno od-laganje pošte. Kartoteka nudi vsak čas najnujnejše podatke, kar prihrani mnogo časa za razna iskanja, ki jih povzročajo v knjige vezani delovodniki. Kontrola nad reševanjem dopisov je prav tako mnogo boljša. Prav tako je možna delitev dela,

če to zahteva velik obseg pošte. Ključ sistema je v abecednem registru, v ka-terega je mogoče vpisati skrajšani naziv podjetja, ustanove ali oddelka ljudske ob-lasti s katerim se vodi korespondenca. Po tem novem načinu si je administra-cija tudi mogoče tako urediti, da je naj-prikladnejša vrsti in obsegu podjetja.

Daj je novi način evidence korespon-dence uspešen in izvedljiv, je dokazala nameščenka uprave okrajnega magacina v Ptujtu tov. Kozel Milica, ki je to za-misel v celoti izvedla. — L. F.

V Šmartnem so marljivi ljudje

Šl. Bistrica, 4. jul. — V Šmartnem na Pohorju zavestno sodelujejo v izvajanju petletnega plana. Letos so predčasno preseogli plan v kontrahiranju žita. Po-sebno so se izkazali pri obnovi šole. Prostovoljno dovažajo na gradbišče pe-sek in vodo za gašenje apna in priprav-ljanje malte ter odstranjujejo ruševine. Pomagala jim je tudi skupina delavcev gozdne uprave Slov. Bistrica, ki je v enem dnevu odstranila 56 kum. m ru-ševin. Samo pri gradnji šole so do sedaj opravili 1053 prostovoljnih delovnih ur. Tudi pionirji so opravili nekaj nad 1000 prostovoljnih delovnih ur.

Kulturno in prosvetno delo je precej razgibano. Gledališka ekipina je uprizo-rila že več iger. Uspešno delujeta tam-burški in pevski zbor, ki eta pritegnila k sodelovanju več mladih moči. Ljudsko knjižnico bogatijo z novimi deli. — P. J.

Prva finomehaničarka v tovarni Iskra

Kranj, 2. julija. V tovarni »Iskrac« je zaposlena tudi 16letna Cernivec Darinka. Postala bo finomehaničarka. Na sliki jo vidimo pri izdelovanju kinoprojektorja.

Na zadnji razstavi je razstavljala že ne-kaj praz vzornih izdelkov. Veliko veselja ima do tega poklica, zato bo gotovo uspeła. — T. M.

RADIO

Ljubljana, Maribor in Slov. Primorje

Dnevni spored za ponedeljek 5. julija 1948

5,30 Igrajo godbe na pihala — 4,50 Napo-ved časa in poročila — 5,50 Jutranja telo- vadba — 6,00 Veder jutranji spored — 6,30 Križem po svetu v glasbi — 7,00 Radijski kolektor, poročila in objave — 7,10 Komorna glasba — 12,30 Napoved časa in poročila — 12,40 Zabavna glasba, mali oglašilni ob- javi — 13 W. A. Mozart: Concert za klavir in orkester v D-molu — 13,30 Igra Mali orke- ster Radia Ljubljana, p. v. Rudolfa Starica — 14,00 Poeta državni zbor narodnih pesmi p. v. Svehnikova — 14,15 Na počjo žago igra Pino Muser, spremlja Bojan Adamič — 14,30 Napoved časa, poročila in objava ve- černega sporeda — 14,45 Antonin Dvorak — skladatelj, ki ga goste v tem tednu poslu- šali. Solistične skladbe — 18,00 Iz komornih del živečih slovenskih skladateljev (L. M. Škerjanc, P. Svetl, H. Svetl, B. Brošč). So- deluje Mariborski pihalni trio (prenos iz Maribora) — 19,00 Radijski dnevnik — 19,10 Glasbene slike — 19,30 Napoved časa in po-ročila — 19,40 Zabavna glasba, mali oglašil- ni objave — 20,00 Neftatove in Svetelove samospoje poje sopranistka Ivanka Ribiče- va, pri klavirju Keri Svetel (prenos iz Ma- ribora) — 20,15 Veliki ruski pesnik Nekra- sov — 21,00 Simfonični koncert s ptosšč 22,00 Prenos poročil Zvezne postaje Beograd — 22,15 Nočni koncert violonista Zoltana He-gedysa, pri klavirju Marjan Lipovšek — 22,45 Lahke nočni spored.

GLEDALIŠČE

PRESEKNOVO GLEDALIŠČE KRANJ

Ponedeljek 5. ob 20,15: Lope de Vega — J. Vovk: »Prebrisana norica. Red C. (Go- stovanje Alenke Svetelove.)

KINO

LJUBLJANA, KUNION: Sovjetski film »Sta- lingrad«, tednik.

SLOGA: Sovjetski film »Neuklonljivi, ted- nik. — Predstave ob 18,30 in 20,30.

LETNI TIVOLI: Sovjetski film »David Gu- ramšvili«, tednik. — Predstava ob 21. uri.

KODELJEVO: Sovjetski film »Veliki pre- obrat«, tednik. — Predstava ob 20. uri.

SIŠKA: Sovjetski barvni film »Fizkulturna parada v Moskvi 1947«, tednik. — Pred- stava ob 20. uri.

MARIBOR, ESPLANADE: Angleški film »Velika pričakovanja«.

GRAJSKI: Sovjetski film »Pirogove, tednik.

LETNI MARIBOR: Sovjetski film »Posled- ni tabori, tednik.

CELJE, DOM: Jugoslovanski film »Nesmr- na mladost, tednik.

KAMNIK: Sovjetski film »Pomladi, tednik.

PTUJ: Jugoslovanski dokumentarni film »Otroci ljudstva, tednik.

Ne pozabite, da je jutri žrebanje srečk Državne razr. loterije za II. razred 9. kola

Obnovite svoje srečke — kdor je pa še nima, naj pohiti v Tavčarjevo ulico št. 5, Ljubljana; Kranj, Titov trg št. 8, ali pa k našim zastopnikom maloprodajalcem tobaka

NE POZABITE!

NE POZABITE!

MALI OGLASI

UKRADENO mi je bilo kolo 2. VII. 1948 pred Kmetijsko zadrugo (Kandit) v Kra- ju, znamko »Milec«, na katerem sem imel 85 kg koruzno moko in pleten cekar z do- kumenti, kmetijske bonc, osebno in OF iz- kaznico, kar proglasam za neveljavno, za ime Juvan Janez, Breg 5, Kranj. 218

RAZVELJAVLJAM osebno legitimacijo na ime Orazovič Šali, Savski most, Bosna. 215

RAZVELJAVLJAM OF izkaznico na ime Dolinar Angela, Primskovo 110, Kranj. 216

RAZVELJAVLJAM potrošniško nakaznico za tekstil in obutev na ime Besanec Alojz, Bohinjska Bistrica. 318

PROGLASAM za neveljavno osebno izkaz- nico na ime Benko Franc, rojen 27.III. 1891, št. Vid, Vipava. Izkaznica izdana od KLO St. Vid.

Poziv upnikom in dolžnikom

knjižarne »NASH KNJIGA« v Postojni

Ker je prevzela DZS v Ljubljani naše podjetje, knjižarno »Nasha knjiga« v Po- stojni, pozivamo vse upnike da prijavijo svoje terjatve dolžnike pa, da poravnajo svoje obveznosti do tega podjetja naj- kasneje do 25. julija t. l.

Vse terjatve, dospele po tem roku, ne bomo upoštevali, vse dolžnike pa bo- mo prijavili arbitražnemu sodišču.

Okrajni odbor OF, Postojna

DIREKCIJA OKRAJNH PODJETIJ OLO KAMNIK — kupi dobro ohranjeno

GOSTILNIŠKO OPREMO V KMEČKEM SLOGU

Pismene ponudbe je nasloviti na: Direkcija okraj. podjetij OLO Kamnik

NAŠE NAROČNIKE

naprošamo, da poravnajo zaostalo naročnino, sicer jim bomo morali list ustaviti. — UPRAVA »LJUD-SKE PRAVICE«.

Otroška klinika v Ljubljani ULICA STARE PRAVDE 4

sporoča:

Tovarišice, ki so se prijavile za tečaj iz nege bolnega otroka, so razdeljene v dve skupini, po abecedi. Prva skupina od črke A do vključno črko M ima tečaj v ponedeljek in torek 5. in 6. julija, ostale tovarišice od črke N naprej in zamudnice pa v sredo in četrtek 7. in 8. julija ob 8. uri zvečer v predavalnici otroške klinike.